

Štórski ŽELEZAR

Št. 11 — 25. november 1970

SLOVENSKE ŽELEZARNE V ZADNJEM ČETRTLETJU 1970

Zbirni periodični obračun treh četrletij je drugi letošnji dokument, ki kaže proizvodno poslovne dosežke, mesto, vlogo in velikost podjetja. Za ugotovitev poslovnega uspeha poleg zasledovanja finančnega rezultata vršimo primerjavo proti predvideni proizvodnji in drugim sestavinam gospodarskega načrta, pravilno sliko gibanja podjetniške dejavnosti pa nam nudi le primerjava z rezultati dela predhodnega obdobja. Verna je le tista podjetniška tvornost, ki raste. Zadrževanje na enaki ravni že pomeni stagnacijo, kateri običajno sledi nazadovanje, padec obsega proizvodnje pa mora sprožiti pravi alarm in klic k splošni aktivnosti, saj ta za zaposlene lahko pomeni več kot katerakoli naravnih katastrof.

Zbirni periodični obračun Združenega podjetja slovenske železarnice za obdobje januar—september 1970 kaže, da je podjetje doseglo:

	letne obveznosti	%	proti istemu obdobju 1969 %
— surovega železa	127.650 t	70,9	91,—
— surovega jekla	463.739 t	69,6	99,—
— skupne proizvodnje	1.491.207 t	70,—	99,—
— blagovne proizvodnje	387.527 t	73,—	101,—
— realizacije	1.110.387.000 din	78,5	117,—
— izvoza + izmenjava	7.674.635 \$	86,5	164,—
— dohodka podjetja	313.025.053 din	81,7	106,3
— število zaposlenih	11.554	94,—	97,5
— ostanka dohodka	30.644.610 din	97,—	135,—

Iz teh podatkov se vidi, da se je proces proizvodne stagnacije nadaljeval tudi po devetmesečnem poslovanju in to ne samo v primerjavi z gospodarskim načrtom, temveč tudi v primerjavi z lanskoletnim dosežkom. Padec proizvodnje je tako v surovem železu, surovem jeklu kot v skupni proizvodnji, porast blagovne proizvodnje pa z 1 % gotovo ne izraža visoke konjunktore letošnjega leta. Visoka dinamika rasti je v realizaciji, kar pa je le v manjšem obsegu učinkov strukturalne spremembe proizvodnje in v glavnem odraz povišanih prodajnih cen. Z 2.856 din/t so te v povprečju za 6 % višje od istega obdobja lanskega leta.

Rezultati proizvodnje treh četrletij leta 1970 v našem podjetju niso taki, da bi lahko z njimi bili zadovoljni. Pomeniti morajo resno opozorilo za prihodnost naše proizvodne ustvarjalnosti. Zavedamo se, da je vrsta objektivnih razlogov, ki imajo svoj zaviralni vpliv, vedeti pa moramo, da vse, kar je subjektivnega, poskušamo zamegliti in zmanjšati neposredno odgovornost pri poslovnih neuspehih. Združeni si bomo naprej energično prizadevali za izboljšanje poslovanja črne metalurgije in za vrnitev v letih recesije in visoke inflacije izgubljenega dohodka, brezkompromisno pa se bomo morali spoprijeti tudi z vsemi notranjimi ovirami in zadržki na poti nenehne rasti proizvodnih dosežkov.

Ob obravnavi letošnje proizvodnje in snovanja načrtov za 1971. leto je vodja jeklarne na Jesenicah ing. Čop rekel, da so proizvodnji potrebni trije enakovredni faktorji: proizvodne naprave, primerne surovine, energija in dela voljni ljudje. To je res, res pa je tudi, da je tretji faktor, to so ljudje, odločilen tudi pri urejevanju in rednem vzdrževanju strojev in naprav ter pri oskrbi s surovinami, pomožnim materialom in energijo.

(Nadaljevanje na 5. strani)

SEDEMINDVAJSET LET JE MINILO

od nastanka naše nove ljudske in državne skupnosti, zrasle na bojiščih in pogoriščih, napojenih s krvjo, prerrojene in prenovljene. Neprestano se krepijo novi družbeni odnosi. Z novimi ustavnimi normami je postalo samoupravljanje nedotakljiva osnova našega družbenega življenja. Zavedamo se, da so tu potrebne nove vzpodbude za nadaljnji razvoj takega sistema; potrebni so novi napor, da bomo pokazali vsem, ki še nimajo pravega zaupanja v samoupravljanje, da je taka oblika gospodarjenja pravilna. Potrebno je, da damo vso podporo stališčem in sklepom I. konference ZKJ, da se zavzemamo za dosledno izvrševanje vseh ukrepov za ekonomsko stabilizacijo.

Dan republike praznujemo v času vse večje uveljavitve Jugoslavije v mednarodnem političnem življenju. Ko nam nemirna misel preleta teh sedemindvajset let, ko sega spomin daleč v preteklost, se nam zazdi, da je bilo vse to trpljenje, da so bili vsi ti napor, en sam vseobsežen, naporen delovni včeraj, da smo se nenkrat znašli v razburljivem, delovnem današnjem, ob katerem so naši pogledi že uprti v naporen in nemiren jutri, ko bodo nove generacije prevzemale bremena graditve na svoja ramena, ponosne na tiste, ki so žrtvovali toliko življenj in naporov za lepšo prihodnost, za dobro mladega rodu. Naš pozdrav naj velja preteklim sedemindvajsetim letom prerrojjenja in srečni prihodnosti naše socialistične republike.

POSLOVANJE V DEVETIH MESECIH 1970

Devetmesečno poslovanje letošnjega leta smo zaključili s pozitivnimi rezultati tako v primerjavi s planom kot tudi v odnosu na enako obdobje preteklega leta.

Fizični obseg proizvodnje je enak lanskemu, obrati so dosegli planirano proizvodnjo po količini in vrednosti. Zaostaja livarna

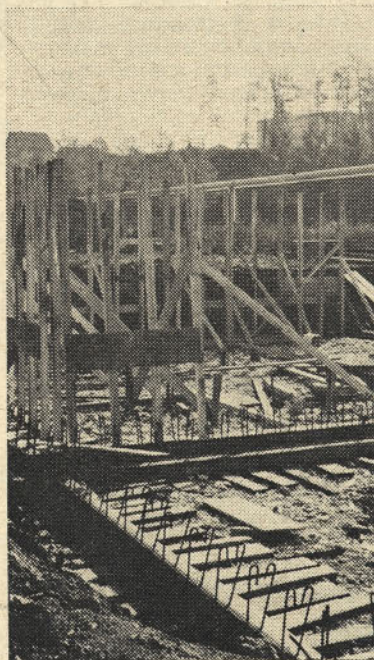
specialne litine, ki bo verjetno v zadnjem četrletju popravila rezultate prejšnjih mesecev.

Število zaposlenih proti koncu leta narašča v zvezi s potrebami za nove obrate in investicijska dela. Sedanje poprečno število zaposlenih je še vedno pod planom in pod lanskim stanjem za to obdobje. Produktivnost dela, merjena po proizvodnji na zaposlenega je za 1,8 % višja kot lansko leto in po vrednosti eksterne realizacije presega lanske dosežke celo za 17,8 %.

Z eksterno realizacijo smo dosegli 85 % plana po količini in 73,4 % po vrednosti. Poprečna prodajna cena je nižja od planirane, ker je v realizaciji povečan delež surovega železa, ki ima relativno nizko prodajno ceno. Predvideno prodajo surovega železa smo dosegli že v devetih mesecih, planu se je močno približala tudi šamotna, ostale enote pa so v okviru planskih obveznosti. Izvoz predstavlja v eksterne realizaciji 11,5 % vrednosti, kar je nekaj več od predvidenih možnosti za letošnje leto. Delež reklamacij upada in znaša 0,9 % od realizacije. Pretežni del reklamacij se nanaša na kvaliteto proizvodnje in odpade na izdelke livarne I.

Zaradi povišanih cen za surovine in ostali reprodukcijski material so stroški višji kot v preteklem letu. Naraščajo tudi ob-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Temelji nove jeklarne

VSEM ČLANOM KOLEKTIVA IN NJIHOVIM DRUŽINAM
TER BRALCEM NAŠEGA GLASILA ČESTITAJO K

dneru republike

ORGANI UPRAVLJANJA PODJETJA, UPRAVA PODJETJA,
OSNOVNA ORGANIZACIJA ZK, OSNOVNA ORGANIZACIJA
SINDIKATA, TOVARNISKI KOMITE ZMS IN UREDNIŠTVO »ŠTORSKEGA ŽELEZARJA«.

OB DVAJSETI OBLETNICI

Dvajset let v razvoju gospodarstva neke države ni dolga doba in vendar smo bili v zadnjih dvajsetih letih priča temeljitim spremembam v našem političnem in gospodarskem življenju. Po letu 1950, ko je bilo uvedeno delavsko samoupravljanje in se je vse bolj uveljavljalo, so bile vse spremembe v našem ekonomskem sistemu usmerjene v to, da se gospodarstvo osvobodi državne uprave in se na ta način od strani negativne pojave, ki so zavirali razvoj gospodarske in politične svobode. V tem razdobju se je zelo spremenila podoba naše dežele, naše republike in tudi celjske regije. Sami smo doživljali in še doživljamo temeljito preobrazbo našega podjetja in vsega naselja. V našem samoupravnem sistemu smo se šolali in prešolali iz slabo zainteresiranih članov skupnosti in kolektivov v gospodarje, upravljalce, ki so vedno bolj stremeli za dobrim in čim učinkovitejšim gospodarjem. Vse skupaj pa ni šlo tako gladko, kot bi si delovni ljudje želeli. Naši zakonodavci niso vedno zadeli v črno s številnimi pravnimi in gospodarskimi spremembami. Pa tudi v podjetjih samih smo bili priče, da so bili samoupravni akti sicer polni dobre vsebine, da pa so marsikje ostali bolj ali manj črke na papirju; njihova vsebina se ni vedno odražala, zrcalila v življenju, ni vedno predstavljala ustreznega načina reševanja in razreševanja človeških, proizvodnih in družbeno-ekonomskih odnosov. Zamisli so bile dobre, toda njihovemu ostvarjenju so se postavljali po robu nezainteresiranost, nedoslednost, samovolja, zanemarjanje človeka in podobno. Res je, da človeške miselnosti ne moremo kar čez noč spremeniti; razen tega vidimo, da so nam na poti v boljše uveljavljanje samoupravljanja ovire izven naših možnosti, predpisi, ki še vedno zavirajo, da bi samoupravljanje dobilo pravo veljavo. Vemo, da delovni kolektivi še ne razpolagajo z ustrežno višino ustvarjenih sredstev, da bi lahko rekli, da so resnični samoupravljanci; vse preveč še moramo odvajati skupnosti, bankam za odplačevanje anuitet (kreditov, dolga) in drugam. Samoupravljanje je torej omejeno na osnovne stvari, na elementarne probleme.

Toda kaj bi modrovali? Znani so nam rezultati dvajsetletnega gospodarjenja, vemo, da bi lahko še več ustvarili, če nas ne bi težila ogromna bremena in neželjene pa tudi nepotrebne ovire. Vprašajmo se rajši, kako gledajo na prehojeno pot pionirji samoupravljanja in sedanji vodje samoupravnih organov. Dosedanjim predsednikom delavskih svetov smo zastavili dvojje vprašanje, na katera so nam dali odgovore, ki veliko povedo. Vprašanja glase:

1. Kaj smatrate za največjo pridobitev na področju samoupravljanja v našem podjetju v 20-letnem obdobju delavskega samoupravljanja in v čem se to po vašem mnenju odraža?

2. Kaj bi bilo treba po vašem mnenju še izboljšati, da bi delavsko samoupravljanje v naši delovni skupnosti zadobilo polno veljavo?

Odgovori pa so:

TUGOMIR VOGA, glavni direktor podjetja, predsednik prvega delavskega sveta podjetja.

1. Proces oblikovanja samoupravljanja v naši tovarni z uspehi, ki so bili doseženi, nikakor ni zaključen. Vse, kar je bilo storjenega pa je pomembno za nadaljnje oblikovanje in izpopolnjevanje samoupravnih odnosov. Če hočemo pravilno ovrednotiti dosežene rezultate, moramo v zvezi s tem omeniti najvažnejše dogodke v tem obdobju v tovarni.

Neposredno po obnovi in po uveljavitvi zakona o delavskem samoupravljanju v letu 1950, smo bili v tovarni pred novimi nalogami bodočega razvoja: tako glede širjenja proizvodnih zmogljivosti, osvajanja nove proizvodnje in izboljšanja materialne, socialne in kulturne ravni zaposlenih.

V tem obdobju je bila uspešno zaključena prva razvojna faza v tovarni. Po nekaj letih se je pričela druga faza razvoja, ki bo zaključena v letu 1972.

V sam tako obsežen razvoj in obsežno problematiko socialnega in kulturnega pomena se je delavsko samoupravljanje od vsega začetka vključilo s svojim konstruktivnim delom. V pravilnem doumevanju poverjenih mu nalog je od zasedanja do zasedanja poglobljalo svoje razprave in zajemalo vso široko problematiko tovarne.

Izgradnja tovarne, rast proizvodnje, vse večje uveljavljanje na domačem in tujem trgu, na-

predek v tehnologiji in organizaciji dela, spremenjeni materialni pogoji, kulturna rast in vse večja razgledanost so prepričljivi dokazi učinkovitega in skladnega družbenega političnega — strokovnega in samoupravnega delovanja.

2. Na tej stopnji razvoja smo ustvarili pogoje, da na pridobljenih izkušnjah naprej razvijamo samoupravljanje in da ga napravimo še učinkovitejšega v posameznih enotah združenega dela, v sami tovarni in v združenem podjetju slovenskih železarn.

Napori, da organizacijsko usposobimo samoupravljanje, bodo dali nove organizacijske rešitve. Povečati moramo interes, da se sprejemajo takšni ukrepi, s katerimi bo mogoče doslednejše uveljati načelo delitve po delu na vseh ravneh. Stremeti moramo, da postanejo samoupravni odnosi odločujoči na področju dela in gospodarjenja. V sami tovarni moramo nenehno izpopolnjevati organizacijske oblike samoupravnega sistema, napraviti učinkovito delitev dela, zaostrijev odgovornosti pri delu. Materialno stimulacijo uskladiti z doseženo produktivnostjo dela in stopnjo gospodarnosti. V pogojih delovanja zakonov blagovnega gospodarstva razvijati odnos za boljše tehnično opremljenost dela, izboljšati strukturo proizvodnje in doseči večjo gospodarno učinkovitost dela.

Skrb za boljše strokovno in gospodarsko razgledanost vseh sodelujočih mora v nastopajočih spremenjenih pogojih dela postati osnovna naloga v prihodnje. Ustvarjeni materialni rezultati v enakih pogojih dela bodo postali v prihodnje glavni vir sredstev za doseganje boljše materialne, socialne in kulturne ravni zaposlenih.

Objavljeni novi ukrepi za stabilizacijo v našem gospodarstvu, odpravljanje vseh mogočih vrst odtujevanja ustvarjenih sredstev iz gospodarskih organizacij odpirajo nove možnosti za večjo reprodukcijsko sposobnost delovnih organizacij in boljše materialno osnovo samoupravljanja.

FRANC SPOLENAK, upokojeni glavni delovodja livarne II, predsednik prvega upravnega odbora

Največja pridobitev na področju samoupravljanja v železarni v dvajsetletnem obdobju bi bila po mojem prepričanju v naslednjem:

— da delavci in delovna inteligenca sami upravljajo s proizvodjalnimi sredstvi, ki so jim bila izročena pred 20 leti v upravljanje;

— da sami postavljajo svoj proizvodni program in asortiman proizvodnje;

— da sami razpolagajo z ustvarjenimi sredstvi za sklade podjetja in osebne dohodke. Vendar to slednje ni v celoti doseže-

no zaradi nepravilnih predpisov, ki so trenutno še v veljavi;

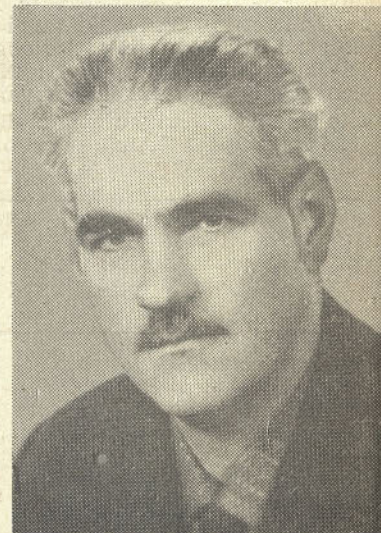
— ogromen uspeh je dosežen na področju stanovanjske graditve, če pogledamo novo naselje na Lipi, stanovanja na Otoku v Celju in v Sentjurju pri Celju;

— zrasla je nova livarna, nova valjarna, še poprej elektroplavž in še in še bi lahko našteval, pri tem pa pomislim, da se v obdobju 23 let stare Jugoslavije ni zgradil v Storah niti kokošnjak.

Na drugo vprašanje bi odgovoril takole:

— Zvezni organi naj sprejmejo takšne predpise, ki bodo delovnim organizacijam prepuščali več sredstev, ustvarjenih s težkim delom in s požrtvovalnostjo, za modernizacijo proizvodnje in za dvig osebnega standarda;

— samoupravni organi naj poskrbijo, da bodo uslužbenci in

delavci, ki so na spisku podjetja res polno zaposleni 8 ur dnevno, kajti potem ne bo več očitkov od strani proizvodnih obratov, češ, mi garamo, oni pa lahko med delovnim časom vržejo karte, ali gredo na ribe, ali v gostilno;

— sistem nagrajevanja, oziroma akordov je treba urediti tako, da bo vsakdo ustrežno plačan za svoje delo, ki ga je opravil, ker vsi dobro vemo, da se da delati na tri načine. Če je nekdo izredno prizadeven in sposoben ter ima ogromen uspeh pri delu, ga je treba pustiti, naj dela in ustvarja, ne pa, da se mu gleda v kuvertu in se mu norma »štuka«, kar mu jemlje voljo do dela. Samo tako se lahko pričakujejo še boljše delovni uspehi;

— odgovorni v podjetju naj imajo tanek posluš za predloge za izboljšave v proizvodnem procesu, pa naj jih posreduje akademsko izobražen uslužbenec, ali pa čisto navaden delavec;

— na odgovorne položaje postavljati strokovno in politično dobre ljudi, ki se zavedajo, da so Slovenci, oziroma Jugoslovani, ki jim socialističen družbeni red ni tuj.

SAMOUPRAVLJANJA

**ANTON FRANULIČ, delovodja v
jeklarni**

Smatram, da so vse pridobitve v 20-letnem obdobju samoupravljanja v našem podjetju velike. Eno je že to, da so delavci postali resnični gospodarji, da

sami ustvarjajo ter ustvarjena sredstva sami razporejajo in o njih odločajo. Vsak naš delavec je danes sposoben samoupravljavec. To se odraža predvsem v izgradnji in obnovi podjetja, v stanovanjski izgradnji, v izgradnji kulturnih in rekreacijskih objektov, torej v splošnem standardu našega delavca. Ne smem prezreti veliko pridobitev integracije slovenskih železarn, pa tudi srednjeročni razvojni program podjetja, ki bo vsekakor ob njegovi realizaciji doprinesel k večjemu dohodku kolektiva in posameznika, kakor tudi k gospodarski stabilnosti podjetja.

Da bi dobilo delavsko samoupravljanje v našem podjetju nadaljnjo polno veljavo, je potrebno:

Nadalje voditi pravilno gospodarsko politiko, stremeti za večjo proizvodnjo in produktivnostjo dela ter za ekonomsko stabilizacijo podjetja. Dalje, da se vse važne zadeve obravnavajo izključno po organih upravljanja v podjetju in v enotah (sklopih); da se sklepi delavskega sveta sigurno in točno realizirajo ter se delavskemu svetu podjetja poroča o njihovi izvršitvi. Stremeti je, da se dvigne zavest članov organov samoupravljanja, disciplina v pogledu prihajanja na zasedanja DS podjetja in enot, zakaj večkrat se obravnavajo zelo važna vprašanja in problemi, ni pa zažadne udeležbe in sklepčnosti.

Potrebno je izboljšati obveščanje kolektiva, posebno o bolj pomembnih vprašanjih, ker je to obveščanje zelo pomanjkljivo ter izživa negotovanja v kolektivu.

**FRANC ŠTARLEKAR, delovodja
šamotarne**

Kaj smatram za največjo pridobitev na področju samoupravljanja v našem podjetju v dvajsetih letih bi težko odgovoril.

Zdi se mi pa pomembno to, da člani v vseh organih samoupravljanja bedo nad problemi in ekonomičnosti podjetja. Čutijo se soodgovorne za procvit podjetja, boljši standard z eno besedo za lepši jutrišnji dan vsakega posameznega zaposlenega v našem podjetju.

Da bi dobilo delavsko samoupravljanje še boljšo veljavo, bi bilo treba po mojem mnenju pojačati tajništvo organov upravljanja, katero bi skrbelo za ekspektivnejše izpolnjevanje sklepov, katere zavzamejo posamezni organi samoupravljanja.

**VIKTOR OPAKA, ekonomska
analiza**

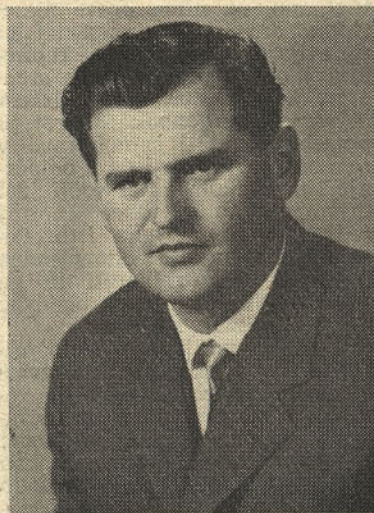
1. Največja pridobitev na področju samoupravljanja je dejstvo, da se večina delavcev že zaveda, da so samoupravljanci, da želijo upravljati in da se zavedajo pravice do samoupravljanja.

To je eden največjih uspehov pri preporodu miselnosti našega delavca v povojnem obdobju.

2. Da bi delavsko samoupravljanje pridobilo polno veljavo, je potrebno odpraviti razloge za razkorak med deklariranim in resničnim samoupravljanjem, ki se občutno veča.

**FRANC ROZMAN, služba varstva
pri delu**

Samoupravljanje je nedvomno velika šola vseh samoupravljavcev. Ne gre zanikati prehojene poti in njenih uspehov, vendar bi z odločnejšimi koraki morali biti naši skupni cilji hitreje realizirani.

Če želimo, da bo delavsko samoupravljanje v naši delovni skupnosti dobilo popolnejšo veljavo, bo predvsem potrebna večja angažiranost slehernega delavca na delovnem mestu v samoupravnem sistemu. Koristne predloge in stremeljenja pa bo potrebno dosledneje upoštevati. Vsak še najmanjši kamenček je pri skupni gradnji naše »zgradbe« potreben, zato mora biti upoštevan in najti svoje mesto.

**JOŽE LONČARIČ, zvezni poslanec,
sekretar osnovne organizacije ZK**

Integracija in razvojni program sta vsekakor najmočnejša samoupravna faktorja, ki sta povezala vse sile v kolektivu. Večkratna orientacija o tem, kaj hočemo in zmoremo, je imelo posledice, da so se mnogi samoupravljanci pasivizirali ali celo izgubili.

Utrditi se mora občutek, da je samoupravljanje inštitut, ki poudarja osebno odgovornost, ne pa narobe. V naši samoupravni tehnologiji še nismo v celoti obvladali metode, ki bi trajno delovala v smeri povezovanja odnosno v smeri angažiranja ljudi v korist lastne samoupravne zaščite.

**FRANC OCVRK, predsednik
osnovne organizacije sindikata**

1. Da je delavsko samoupravljanje postalo stvarnost, ter da je samoupravljanje postalo za vse nas zagonska idejna sila, na kateri gradimo svojo lastno platformo in bodočnost.

2. Doslednost pri izvajanju sklepov organov samoupravljanja.

**IGNAC ZAGORIČNIK, uprava
osnovnih sredstev, vodja operative**

1. Od prvih začetkov oz. let, ko smo izvolili naš prvi delavski svet pa do danes je napravljen v samoupravljanju velik napredek, ker se ljudje čedalje bolj zavedajo, da samoupravljanje ni le gola formalnost temveč, da lahko ravno zaradi tega jasno in na vsakem mestu izražajo svoje misli. To podkreplujem s tem, da so danes ljudje — samoupravljavci veliko bolj razgledani, seznanjeni z razno problematiko in k temu dajejo tudi dobre predloge.

V prvih letih pa ni bilo tako, ker se je nekaterim zdelo da to ni »za navadne ljudi« in so k problemom pristopali mlačno, nezainteresirano in ne podučeno.

(Nadaljevanje na 4. strani)

OB DVAJSETI OBLETNICI SAMOUPRAVLJANJA

V tem, kar sem navedel je jasen dokaz velikega napredka našega samoupravnega sistema.

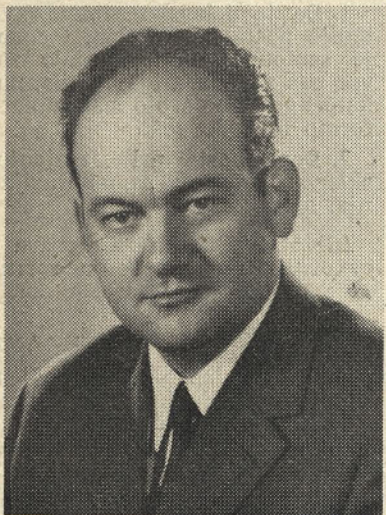
2. Čeprav smo s samoupravljanjem dosegli že visoko raven,

smatram, da to ni dovolj in da bi bilo potrebno ta sistem stalno dopolnjevati in še bolj decentralizirati pri čemer mislim na še samostojnejše samoupravljanje v naših ekonomskih sklopih.

Dipl. ing. ČERNAK FELIKS,
sedanji predsednik delavskega sveta podjetja

1. Uvedba sistema delavskega samoupravljanja v Jugoslaviji pred 20 leti pomeni prav gotovo enega najbolj revolucionarnih dejanj pri spreminjanju družbe v političnoekonomskem smislu in predstavlja zgodovinski dogo-

dek. Dvajset let pa ni, gledano s stališča družbe, dolga doba. Kljub kratki dobi obstoja samoupravnega sistema pri nas na sploh in prav tako v podjetju, pa smatram, da je glavna pridobitev v Železarni Štore na tem področju utrditev, poglobitev in razraščanje delavskega samoupravljanja. To se odraža v tem, da so proizvajalci kot samoupravljalci menjali svojo miselnost v

odnosu do proizvodjalnih sil in sredstev, se prevzgojili, ker imajo možnost soodločanja in aktivnega sodelovanja pri vseh akcijah v podjetju in ker morajo nositi tudi določeno soodgovornost. Takšne dejavnosti pa je zmožen samo idejno zrel in odgovoren samoupravljalcev, ki ga ne moremo vzgojiti kar preko noči.

2. Če gledamo samoupravljanje z občega stališča, potem ugotovljamo, da nima prave materialne osnove. Samoupravljalci upravljajo z ogromnim kapitalom v obliki proizvodjalnih sredstev, a zelo majhnim deležem ustvarjenega dohodka. Torej je potrebno krepiti samoupravo v tem smislu, da se ji da v odločanje in razpolaganje večji del ustvarjenega dohodka. Znotraj našega podjetja velja isto. Potrebno bo en del ustvarjenega dohodka decentralizirati in ga spustiti v odločanje na osnovne DS posameznih sklopov.

V našem podjetju bi zelo pripomogli k učinkovitosti delavskega samoupravljanja, če bi zaostriili odgovornost do izvrševanja sklepov samoupravljalcev; nadalje bomo morali natančno opredeliti komunikacije, ki bodo vezale med seboj DS enot, izvršni odbor DS podjetja, komisije, podkomisije itd. in vse, ki so dolžni dati odgovor ali izvesti dejanja, ki jih zahtevajo samoupravljalci. Nobena pobuda, sklep ali ideja kateregakoli samoupravnega dejavnika ne sme ostati brez odmeva, strokovne ocene in odgovora od zato merodajne službe ali posameznika.

Poslovanje v devetih mesecih 1970

(Nadaljevanje s I. strani)
veznosti v zvezi z najemanjem kreditov. Kljub napovedanim olajšavam pri obveznostih, ki so predpisane z zveznimi in republiški zakoni, ni pri teh postavkah opaziti pomembnejših sprememb. Delne olajšave za obresti od poslovnega sklada se nanašajo samo na panogo 114, medtem ko se za livarstvo te obveznosti niso znižale. Planirani stroški so prekoračeni pri režijah in to največ zaradi osebnih dohodkov, ki so višji od planiranega poprečja. Stroški remontov in investicijskega vzdrževanja so v okviru plana. Posebej je treba omeniti naraščanje cen, ki se je pojavilo predvsem v zadnjih mesecih. Ugotovljamo, da je prišlo do poprečnega zvišanja pri osnovnih surovinah, dodatnem in pomožnem materialu za približno 7–8 odstotkov, kar bo vplivalo na poslabšanje rezultatov v zadnjem četrtletju.

Osebnih dohodki predstavljajo v strukturi lastne cene 30%. Planirano poprečje je prekoračeno za 9,1%, skupno bruto izplačilo je v višini 77,6% predvidene kvote

SKLEPI EKONOMSKO POSLOVNEGA ODBORA

Na VI. seji Ekonomsko poslovne odbora so bili sprejeti med drugimi naslednji sklepi:

I. Komisija za obravnavo kršitev delovnih dolžnosti naj zadevo v zvezi z razbitjem šamotnega materiala ponovno vzame v pretes, ker je škoda storjena, krivci so znani, ker je bil po izjavi obratovodstva ta primer storjen tako rekoč zavestno in brez vsakega čuta odgovornosti.

Na znanje so bili sprejeti tudi ukrepi obratovodstva, da bi preprečili nadaljnje takšne in podobne primere.

II. Ekonomsko poslovni odbor se je strinjal s tem, da vodstvo podjetja nastopa glede nadaljnje poti sodelovanja s firmo SACET — FIAT in naveže stike za nadaljnje komercialno tehnično sodelovanje tudi pri naših forumih.

III. Ekonomsko poslovni odbor je obravnaval osnutek srednjeročnega razvojnega programa in hkrati pripombe svetov enot.

Pri obravnavanju 5-letnega razvojnega programa je osvojil kot sprejemljive vse osnovne smerice, ki so navedene v osnutku plana, predvsem pa sprejel naslednje postavke:

— da morajo biti proizvodni programi prilagojeni zahtevam tržišča in usklajeni z zahtevami in potrebami odjemalcev, ki se pojavljajo v srednjeročnem razvojnem programu na področju Slovenije, Jugoslavije in neposredno ostale tujine.

— da mora višja gospodarnost v 5-letnem razvojnem programu izhajati iz zniževanja proizvodnih stroškov in čim višje stopnje predelave in usmerjanja v kvalitetni program;

— vse naložbe morajo biti prvenstveno podrejene dviganju tehnološke ravni, odpravi ozkih grl, povečanju produktivnosti dela in znižanju proizvodnih stroškov;

— srednjeročni program mora nakazati skupno rešitev za oskrbovanje slovenskih železarn z osnovnimi surovinami (rudo, koksom in ostalim), ki bodo potrebne z nadaljnjim razvojem tehnologije v tej metalurški panogi.

Za Železarno Štore, ki se vključuje v ta začrtani 5-letni razvojni program, predlaga Ekonomsko poslovni odbor svoje pripombe in dopolnitve:

1. Vse nadaljnje investicije in vlaganja je opredeliti tako, da bodo v čim krajšem času koristile podjetju.

2. Določiti je vrstni red investicijskih vlaganj.

3. Razen investicijske izgradnje in dopolnitve investicij v osnovnih obratih, katere omogočajo zadovoljiv in ekonomičen proizvodni proces, je potrebno vso skrb posvetiti medobratnemu in obratnemu transportu in vzdrževanju, ker v tem zaostajamo za splošnim razvojem podjetja.

4. V skladu in z ozirom na 5-letni program je posebno skrb posvetiti pripravi kadrov, izobraževanju in dvigu kadrov, kar mora biti sestavni del naših izhodnih gospodarskih načrtov za leto 1971, 1972, itd.

5. Prikazani 5-letni razvojni program po mnenju ekonomsko poslovnega odbora prikazuje premajhno stopnjo predelave materiala in ekonomsko poslovni odbor predlaga, da se vprašanje stopnje predelave oziroma finalizacije prouči in se k predvidenemu planu izdela nekaj sanacijski program.

6. Prav tako je treba k temu programu dodatno izdelati program načrtnih osnov za dvig življenjskega standarda zaposlenih in predvideti rast osebnih dohodkov zaposlenih.

IV. Imenoval je centralno popisno komisijo in ostale popisne komisije za izvedbo letne inventure.

Na VII. seji ekonomsko poslovne odbora so bili sprejeti naslednji sklepi:

— Obravnaval je proizvodno in finančno poročilo za september 1970 s tem, da je ugotovil, da je bila proizvodnja in finančni plan presežen in ga je ekonomsko poslovni odbor kot takega sprejel kot pozitivnega kljub določenim težavam, ki so se medtem pojavile.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Slovenske železarne v zadnjem četrletju 1970

(Nadaljevanje s 1. strani)

Skoraj nepremostljivi so včasih zadržki pri nas, zlasti zaradi neugodnega finančnega stanja, pa vendar se z upornostjo in vztrajnostjo tudi take ovire premagajo. Premalo se zavedamo, da sta del naših osebnih dohodkov, predvsem pa akumulacija, pokopani v delu nedosežene proizvodnje, saj ni treba obvladati teorije ekonomike za spoznanje, da dohodek, predvsem pa dobiček, z rastjo proizvodnje progresivno raste. Splošni podatki združenega podjetja nam ne morejo nuditi snovi za načrtno ukrepanje k izboljševanju proizvodnih rezultatov, za to nam je potrebna razčlenitev na posamezne organizacije združenega dela in tudi na posamezne proizvodne dejavnosti podjetja.

Jesenice kot največja tovarna s svojimi proizvodnimi dosežki najbolj vplivajo na skupne rezultate celotnega podjetja, zato se dosežki ostalih dveh organizacij združenega dela Raven in Štor v skupnem rezultatu izgubijo. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta so Jesenice dosegle:

— surovega jekla 323.431 t,	95 %
— skupne proizvodnje 1.087.313 t	94 %
— blagovne proizvodnje 254.473 t	95 %
— eksterne realizacije 673.409.000 din	114 %
— izvoza z izmenjavo 2.140.632 \$	110 %

Tretje četrletje torej Jesenicam ni prineslo napredka. Le delno se lahko opravičuje s strukturnimi spremembami, ki so se v tem času vršile na področju izvajanja specializacije proizvodnje, ukinjanja valjarne paličastega jekla in nerentabilnih obratov. Zmanjšana proizvodnja je opravičljiva le na tistih proizvodnih napravah, ki se postopoma ustavljajo, ne pa tistih obratih, na katerih gradimo novo proizvodno ustvarjalnost te železarne.

Pohvalno na Jesenicah je, da svojo proizvodnjo dosegajo ob zmanjševanju števila zaposlenih. To je padlo tudi v 3. četrletju, tako da so v devetih mesecih povprečno imeli zaposlenih 5821 ljudi, ali 92 % povprečja devetih mesecev lanskega leta.

Ravne so tovarna združenega podjetja, ki je letos napravila največji skok navzgor.

— Surovega jekla so dosegle 111.409 t	113 %
— skupne proizvodnje 268.614 t	123 %
— blagovne proizvodnje 76.429 t	120 %
— eksterne realizacije 317.615.000 din	124 %
— izvoza z izmenjavo 4.445.620 \$	196 %

Vsi proizvodni dosežki so na Ravnah torej ugodni, je pa to tudi edina železarna, ki zaposlenost stalno povišuje. Povprečno je imela letos 3557 delavcev, ali 5 % več kot v istem obdobju lani.

Visok odstotek blagovne proizvodnje je na Ravnah dosežen predvsem zaradi ugodnih rezultatov in visoke dinamike proizvodnje metalurških obratov zlasti valjarne; premajhna je pa rast proizvodnje tipičnih proizvodov za tržišče od izdelkov jeklovleka do mehanske obdelovalnice.

Štor so železarna, ki z zapoznelostjo napreduje.

— Surovega jekla so dale 28.899 t	96 %
— skupne proizvodnje 135.280 t	101 %
— blagovne proizvodnje 56.625 t	109 %
— eksterne realizacije 119.363.000 din	118 %

Izredni napredek pa je ta železarna napravila na področju izvoza. Pri plasmaju svojih izdelkov na zunanja tržišča je dosegla 1.088.383 \$, kar je 2,8-krat več od istega obdobja lanskega leta.

Štor so napredovale tudi v produktivnosti, saj so z 2.176 povprečno zaposlenih v letošnjem letu še vedno za 1 % pod lanskim povprečjem.

Posebna pripomba velja proizvodnji sive in nodularne litine. Zagonsko obdobje nove livarne je predolgo in obstaja nevarnost, da bo segalo do časa, ko bo pričela obratovati nova valjarne in pozneje samostojno ulivanje elektro jekla. Zmanjšanje proizvodnje nodularne litine prbi istemu obdobju lani za 4 % je zaskrbljujoče, če vemo, da Štor razpolagajo z novo moderno opremljeno livarno.

V strukturi so po devetmesečnem poslovanju letošnjega leta deleži železarn

	Jesenice %	Ravne %	Štor %
— surovo jeklo	69,7	24,—	6,3
— skupna proizvodnja	73,—	18,—	9,—
— blagovna proizvodnja	65,7	19,6	14,7
— realizacija	60,6	28,6	10,8
— izvoz	28,—	58,—	14,—

Produktivnost dela se je tako v blagovni proizvodnji, izraženi v t/zaposlenega, kot v eksterni realizaciji, izraženi v din/zaposlenega, povečala v vseh sestavinah podjetja. Letos je bilo v devetih mesecih dosežene blagovne proizvodnje na zaposlenega mesečno:

— na Jesenicah	4,9 t	4 %
— na Ravnah	2,4 t	14 %
— v Štorah	2,9 t	11 %

Pri realizaciji pa so mesečno na zaposlenega dosegle:

— Jesenice	12.854 din	23 %
— Ravne	9.921 din	15 %
— Štor	6.094 din	19 %

Očitno je, da so pri tem spremenjene cene igrale glavno vlogo. Povprečno so dosegle

— Jesenice	2.646 din/t	20 %
— Ravne	4.000 din/t	3 %
— Štor	2.118 din/t	6 %

Relativno majhno napredovanje v povprečnih prodajnih cenah na Ravnah je posledica relativnega povečevanja proizvodnje 114. pagono in visokega izvoza.

Poseben problem letošnjega leta je v izvrševanju pogodbenih obveznosti. Zaradi sprejemanja naročil s premajhno odgovornostjo, odstopanja od proizvodnega programa, znižane proizvodnje pri določenih izdelkih in dodatnega sprejemanja naročil, je odstotek izvršenih pogodbenih obveznosti znatno pod izvrševanjem proizvodnega načrta. Medtem ko je blagovna proizvodnja bila dosežena s 101 %, pa so po podatkih iz železarn od 458.000 t sklenjenih pogodb tovarne realizirale le 380.000 t gotovega blaga ali 83 %. Vse tovarne imajo pri tem svoj delež. Pogodbenih obveznosti so izvršile:

— Jesenice	83,5 %
— Ravne	82,— %
— Štor	81,— %

To je glavni dokaz, da se Združeno podjetje slovenske železarne tudi v letošnjem letu visoke konjunktore jekla še nahaja v krizi, ki pa v glavnem manifestira notranje slabosti, katere se nato predvsem odražajo v finančnem stanju in poslovnem rezultatu. Kot je iz zbirnega periodičnega obračuna razvidno, so od dohodka celega podjetja dosegle:

— Jesenice	51,3 %
— Ravne	32,3 %
— Štor	16,4 %

Logično z rastjo proizvodnje na eni strani in strukuro proizvodnje na drugi strani, dohodkovni rezultat je najugodnejši na Ravnah. Ta je bil dosežen kljub uvedbi funkcionalne amortizacije, ki povprečno presega 8 % knjižne vrednosti osnovnih sredstev, in končno kljub temu, da je izvoz zajel 32,4 % celotne blagovne proizvodnje.

Posebna finančna bolezen vseh organizacij združenega dela in celotnega podjetja pa je koeficient obračanja obratnih sredstev, ki še vedno hromi delo celotnega podjetja, zadržuje tekoče oskrbovanje s surovinami in s tem obseg proizvodnje. Poleg zaloga so kupci tisti sod brez dna, ki najbolj izčrpava naš finančni potencial in poglablja nelikvidnost podjetja. Medtem ko smo na dan 30. 6. letošnjega leta v vseh treh organizacijah združenega dela imeli vezanih 745 milij. din, se je to stanje na dan 30. 9. tl. dvignilo na 839,6 milij. din, kar je 94,5 milij. din ali 12,6 % več. Namesto da smo vezavo v zaloga in pri kupcih znižali, se je ta celo povišala in predstavlja 75,5 % devetmesečne realizacije. Medtem ko so se dolgovi kupcev od 1. januarja do 30. junija znižali za 5 %, so se v zadnjem četrletju zopet dvignili in so s 408 milijoni din ob vstopu v zadnje četrletje za celih 80 milij. din ali 24,5 % nad stanjem 1. 1. 1970. Le zaloge materialov od surovin, pomožnega materiala, polproizvodnje in gotovih izdelkov so se v 3. četrletju, četudi malenkostno, pa vendar znižale na stanje 431,5 milij. din, kar je 1,9 milij. din nižje od stanja na dan 30. 6. tl. a še vedno 26,5 milij. din ali 6,3 % višje od stanja na dan 1. 1. 1970.

Posamezne železarne so v zaloga in pri kupcih na dan 30. 9. 1970 vezale:

		3/4 letne realizacije
— Jesenice	494,6 milij. din	73,5 %
— Ravne	268,3 milij. din	84,— %
— Štor	76,6 milij. din	64,— %

Pri tej vezavi so torej najslabše Ravne, kar je sicer zaradi strukture proizvodnje in večstopenjske predelave v medsebojni primerjavi razumljivo, stanje pa kakor pri Jesenicah in Štorah znatno previsoko. Posebno dolgovi kupcev, ki se dvigajo v vseh treh tovarnah in so dosegli rekord v slovenskih železarnah, manifestirajo slabosti komercialne politike organizacij združenega dela. Medtem ko so pro-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Slovenske železarnе v zadnjem četrtletju 1970

(Nadaljevanje s 5. strani)

izvodni obrati tpeli zaradi nepravočasnega oskrbovanja s surovinami in pomožnim materialom, kar je bila posledica pomanjkanja denarnih sredstev, se med kupci nahaja 3,3-mesečna neplačana realizacija. V teh številkah se poleg splošne jugoslovanske nelikvidnosti skriva naša nerednost pri dobavah, tako količinska kot kvalitetna, podjetja pa je pri takem stanju v skrajno neugodnem položaju takrat, ko pri denarnih zavodih išče drage, pa vendar težko dosegljive kratkoročne kredite. Bolj premišljeno sklepanje kupnoprodnajnih pogodb in večja rednost pri terminskem, kvantitetnem in kvalitetnem izvrševanju bo osnovni pogoj izboljšanja ekonomskega položaja v posameznih organizacijah in celotnem podjetju.

Niti dva meseca nas več ne ločita od sklenitve poslovnega leta 1970. V tem času bomo morali dobiti gospodarski načrt za 1971. leto, delavski svet pa bo končno moral obravnavati tudi izpopolnjen osnutek srednjeročnega razvojnega programa. Zaradi stalnih sprememb, ki nastopajo tako pri gospodarskih instrumentih, zlasti pa na področju cen reprodukcijskega materiala, energije in storitev, je težko zanesljivo načrtovati za krajše in zlasti za daljše prihodnje obdobje. Velja pa pravilo, da je vsak načrt boljši kot noben načrt. Načrt je zasnovana naloga, ki ima določen cilj, nenačrtno delo pa je tavanje v neznanu. Tudi za letošnje leto je bilo težko snovati zlasti tiste sestavine gospodarskega načrta, ki zajemajo dohodek. Rezultati devetih mesecev pa vendar kažejo, da bi v načrt lahko bilo vnešena več optimizma. V tem času smo namreč realizirali za 200,4 milij. din osebnih dohodkov bruto, kar je 3% več, kot je predvidel višje odrejen načrt proizvodnje.

V obdobju januar — september so posamezne železarnе dosegle: poprečnih osebnih dohodkov na zaposlenega mesečno

več kot v istem obdobju lani

— Jesenice	1.281,— din	13 %
— Ravne	1.368,— din	18,7 %
— Ravne	1.228,— din	20,6 %

Višina izplačil na konto osebnih dohodkov še ni celotni prikaz prejemkov. Upoštevati je treba tudi dopustne, prehrabene in druge dodatke, ki bremenijo sredstva skupne porabe. Taki dodatki na Ravnah pomenijo 38 din, v Štorah 57 din na zaposlenega mesečno. Iz periodičnega računa se dalje vidi, da so na Jesenicah imeli v devetih mesecih tekočih izplačil iz sklada skupne porabe 6,15 milij. din ali 4-krat več, kot je predvideval načrt za celo leto, in da so od 1. septembra t.l. zopet vpeljali bonifikacijo za prehrano v tovarni, kar pomeni okrog 50 din poprečno na zaposlenega mesečno. Ob upoštevanju vseh prejemkov so osebni dohodki zaposlenih vseh tovarn že precej izravnani. Delavci železarn počasi dobivajo tudi svoje pravo mesto na lestvici osebnih dohodkov v republiki. V devetih mesecih letošnjega leta so poprečni osebni dohodki v industriji znašali 1.225 din, v celotni republiki pa 1.304 din.

Osebnih dohodki in osebna potrošnja bo prvo področje, ki bo moralo biti obdelano enotno, da bi v vseh organizacijah združenega dela vpeljali enaka sistemska izhodišča.

Poleg osebnih dohodkov so železarnе dosegle še naslednji ostanek dohodka za sklade:

— Jesenice	6,0 milij. din
— Ravne	18,0 milij. din
— Štore	6,8 milij. din

Od celotnega ostanka dohodka na Ravne torej odpade skoraj 60%. Upoštevati pa je treba, da so Jesenice v letošnjem letu za 15,8 milij. din znižale v prejšnjih letih nastale in z razmejitvijo predvideno kritje stroškov, kar pomeni, da imajo v tej železarni letos v devetih mesecih več kot 21 milij. din, s tekočim izplačevanjem in sklada skupne porabe pa celo 27 milij. din dobička.

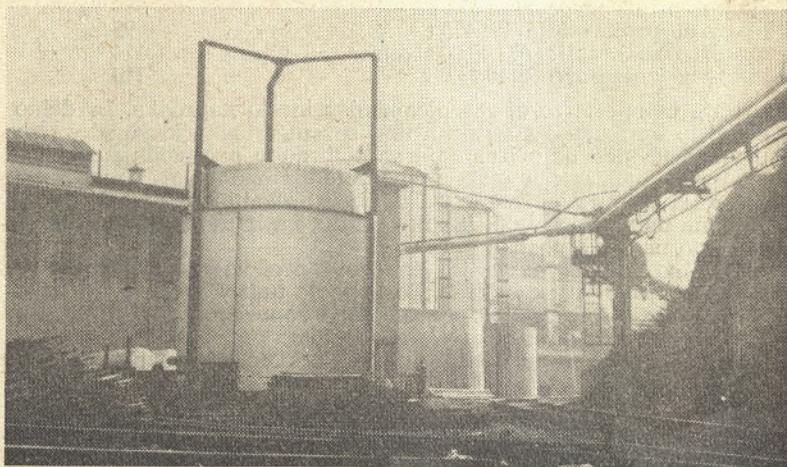
Tako ugodni rezultati pa so na žalost predvsem učinek olajšav in izboljšanih poslovnih pogojev. Pohvalimo se lahko, da smo na podlagi splošne aktivnosti v republiki in zvezi uspeli bistveno spremeniti mišljenje o vlogi železarstva v celotnem družbeno-ekonomskem razvoju države.

Naša aktivnost je usmerjena v neprestano argumentirano opozarjanje na nerešen problem primerne delitve, na dvojno mero pri deležu narodnega dohodka, na samoupravno nelogično diskriminacijo zunanjetrgovinske zaščite, ki enim jemlje, da drugim daje. Največji uspeh, ki smo ga pri tem dosegli, je sprejeti mehanizem o usklajevanju naših notranjih cen z domicilnimi cenami na zahodno-evropskem tržišču. Sem se prišteva tudi z gotovostjo predvideno znižanje interkalarnih obresti, na 30% povečani del devizne amortizacije, znižanje carin za uvoz investicijske opreme, ki se ne izdeluje v državi in ne nazadnje dodati kratkoročni in dolgoročni krediti, ki so nam omogočili tekoče poslovanje v letošnjem letu. S tako upornostjo si bomo morali v prihodnje prizadevati tudi znotraj tovarn. Z optimizmom moramo zato izdelati in v delavskem svetu sprejeti gospodarski načrt za 1971. leto. Osnutek tega je v osnovnih črtah že izdelan. Ta predvideva 203.000 t surovega železa, 708.000 t surovega jekla in 584.450 t blagovne proizvodnje.

Proti prognozi izvršitve v letošnjem letu je to 22%, 15% oz. 12% več.

Ukrepi za stabilizacijo, ki bodo oplazili tudi nas, ne bodo tako prizadeli bazične industrije, da ne bi mogli s takim optimizmom predvideti proizvodnje v naslednjem letu. Z olajšavami, ki jih bomo deležni pri uvozu, nam ne bo potrebno bistveno povečati vezave naših obratnih sredstev za uvoz surovin, pomožnega materiala in rezervnih delov. Noben gospodarski načrt pa ni popoln, če poleg načrtovanja proizvodnje ne načrtuje tudi izboljšanje likvidnosti in večje gospodarnosti z razpoložljivimi obratnimi sredstvi. Ta del načrta je za vse tovarne in celotno podjetje najbolj važen, saj je od njegovega izvrševanja odvisno tekoče oskrbovanje proizvodnje. Razumevanje za združeno podjetje izven tovarn bo, zato moramo našo prizadevnost usmeriti na reševanje tistega dela proizvodno poslovne problematike, ki je le znotraj rešljiva. Vztrajnost in solidarno medsebojno pomaganje z izmenjavo učinkovitih izkušenj bo najboljše sredstvo za uspešno izvršitev finiša letošnjega leta in višjo podjetniško tvornost v naslednjem letu 1971.

Gregor Klančnik

Energetska postrojenja

Sklepi ekonomsko poslovnega odbora

(Nadaljevanje s 4. strani)

— Obravnaval je predlog operativnega plana za mesec november in potrdil plan finančne proizvodnje ter fakturirane in plačane realizacije.

Odobril je koriščenje dela v podaljšanem delovnem času v nekaterih obratih in oddelkih ter naknadno odobril koriščenje a še ne odobrene nadure v septembru in oktobru mesecu.

— Obravnaval je izvajanje sanacijskega programa za livarno II, ki ga je sprejel upravni odbor na 44. seji dne 30. 5. 1970 in 2. 6. t.l. Ugotovljeno je bilo, da izvajanje sanacijskega programa poteka po sprejetih smernicah in priporočilih, ki jih je podala po-

sebna komisija imenovana po delavskem svetu tovarne, vendar se po mnenju ekonomsko poslovnega odbora nekatere postavke prepočasi rešujejo.

Zato je ekonomsko poslovni odbor opozoril službe (komercialni sektor in komisijo za izbor optimalnega programa), da pospešijo izvajanje nekaterih ključnih postavk v postavljenem sanacijskem programu, to je izbor optimalnega programa in v skladu s tem oskrbo z naročili, da se polno izkoristijo razpoložljive kapacitete.

Nadalje je ekonomsko poslovni odbor sprejel nakazano pot usmeritve livarne II.

TOU

Proizvodnja v oktobru

V oktobru je znašala proizvodnja 9,6% letnega plana. Planska dvanajstina je presežena za 15,2 odstotka. Tudi operativni plan je presežen za 5%. Nad operativnim planom so vsi obrati razen jeklarne in livarne I pri surovih valjih. Jeklarne ni dosegla operativnega plana zaradi manjše udeležbe tekočega grodlja in slabše izkoristka obratovalnega časa.

Posebej je treba omeniti proizvodnjo v livarni II, kjer je v oktobru najvišje dosežena proizvodnja v tem letu.

Dvanajstina letnega plana je v livarni II presežena za 0,8% in operativni plan za 16,8%. V devetih mesecih zaostaja pod letnim planom livarna I pri litini za 2,9%, pri obdelanih valjih za 9,1% in livarna II za 24,9%.

Idejna in ekonomska izhodišča srednjeročnega razvojnega programa

Na konferenci organizacije Zveze komunistov Železarne Štore, ki je bila dne 29. 10. 1970, je bila osnovna tema idejni in ekonomski vidiki srednjeročnega razvojnega programa v Železarni Štore. Sekretar tov. Lončarič Jože je uvodoma govoril o pripravah na to konferenco ter seznanil navzoče o pripravljenem referatu, katerega je pripravila delovna skupina, katero je vodil tov. Žmaher Ivan, ki je nato podal naslednji referat:

Štorovski komunisti se vključujemo v razpravo o srednjeročnem programu Železarne Štore za obdobje 1971 do 1975 in družbenem planu za leto 1971 tako, da na podlagi analize naših indikatorjev gibanja razvoja preteklih let, objektivnih materialnih in kadrovskih možnosti ter razmer na tržišču naših proizvodov, opredelimo stališče do izhodišč in temeljnih ciljev družbenoekonomskega razvoja Železarne Štore do leta 1975, obravnavamo srednjeročni načrt brez ključnih informacij o gospodarskem sistemu. Sistemske spremembe ne morejo vplivati, da se lahko zavestno odločamo, v katero smer bodo šli v naši proizvodnji. Sprejetimi stališči na današnji konferenci in aktivnim sodelovanjem pri oblikovanju in razčiščevanju temeljnih ciljev moramo komunisti ustvariti mnenje in razpoloženje, ki bo pritegnilo slehernega člana kolektiva kot soustvarjalca — upravljalca v zasnovi programa in na ta način omogočiti vlogo nosilca njegove realizacije.

Poreformni razvoj našega gospodarstva zahteva od gospodarskih podjetij tržno usmerjeno poslovno politiko namesto dosežan je proizvodne usmeritve. To pomeni, da podjetja ne gradijo svoje dolgoročno in kratkoročno poslovanje na planiranju svoje proizvodnje, ampak je izhodišče politike potrošnik ter njegove potrebe. Spoznane potrebe potrošnikov morajo biti izhodišče za proizvodni plan. To načelo moramo enkrat dokončno osvojiti v podjetju na vseh področjih, ali drugače povedano, tako ustvarjena klima bo lahko podlaga za potrebne preusmeritve, ki bodo potrebne za poslovno našega podjetja na tržišču.

V razdobju v letih 1971 do 1975 se praktično pojavljajo trije programi:

a) program rekonstrukcij in investicij po 47 na tečaju bo predvidoma zaključen v letu 1973;

b) program zaokrožitev in dopolnitev del kot integralni razvojni program združenega podjetja, ki je povsem usmerjen na

povečanje rentabilnosti za obdobje do leta 1973;

c) srednjeročni program razvoja, ki naj poveča učinke do leta 1975.

Takšna struktura srednjeročnega programa je na eni strani posledica dolgega investiranja, na drugi strani pa je usmerjena akcija združenega podjetja v smer delitve in specializacije proizvodnih programov posameznih tovarn.

Razvojni program mora izpolniti naslednja pričakovanja:

a) proizvodni programi morajo biti prilagojeni zahtevam tržišča in usklajeni s potrebami, ki so nakazane v srednjeročnih programih naših potrošnikov;

b) ugodna geografska lega in zaradi specializiranega programa je poudarjena potreba izvoza vsaj 15% letne realizacije;

c) višja gospodarnost se mora poleg znižanja proizvodnih stroškov doseči tudi v čim višji stopnji predelave ter usmerjanja v kvalitetnejši program;

č) združevanje sredstev skladov in splošno razumevanje družbe za obstoj in razvoj železarstva je osvojeno kot načelo v razvojnem programu;

d) vse naložbe so prvenstveno podrejene dvigu tehnološke ravni, odpravi ozkih grl, povečanju produktivnosti dela in nižjim proizvodnim stroškom.

V tako začrtane smernice ter po DS združenega podjetja slovenskih železarn sprejetem osnutku se vključuje tudi naša tovarna kot proizvodna in gospodarska enota.

Že uvodoma smo predvsem jasno ugotovili, da je potrebno vzporedno z izdelavo številčnega okvirja, ki ga predstavlja plan, zagotoviti njegovo izvršitev s tem, da predvsem ugotovimo sedanje pomanjkljivosti in za vsako zase postavimo akcijski program rešitve, ugotoviti in preanalizirati ter vsekakor konkretizirati naloge po posameznih področjih ter zagotoviti njihovo izvajanje s postavitvijo nosilcev.

Plan, ki si ga zastavljamo za prihodnjih pet let, temelji na naših dosedanjih sadovih, to je na

novi livarni in mehanski obdelavi ter novi valjarni in modernizaciji proizvodnje jekla. V novi obleki pa se ljudje težko znajdemo. Odtod nevarnost, da vseh možnosti novih kapacitet ne bomo pravočasno ali povsem koristili in torej ne bomo dobili nazaj ob investiranju pričakovanega denarja. Ker gre za naš mrtev kapital, ne moremo biti ravnodušni in se kot doslej zadovoljiti z objektivnimi in subjektivnimi zagovori. Z reorganizacijo tehničnih služb smo pričakovali, da se bo zaključna faza izgradnje kapacitet, kakor tudi uvajanje novih agregatov odvijalo bolj organizirano in da bo zagon čimbolj racionalen. Potrebujemo takšno organizacijo, ki bo sposobna obvladati moderne tehnološke postopke, zagotoviti potrebno tehnološko disciplino in s tem omogočiti optimalno izkoriščenost kapacitet. Nikakor ne smemo izgubiti iz oči, da bomo v bodočem poslovanju kot podjetnik morali nositi vsa tveganja povezana s svojim razvojem in se ne bomo mogli izgovarjati na zunanje okoliščine, težave panoge itd., koliko ne bomo zmogli izpeljati zastavljene razvoja podjetja in njegovih kapacitet.

Prva, razmeroma slaba ugotovitev je, da smo porabili veliko sredstev za boljšo organizacijo dela. Splošno mnenje vlada, kar potrjuje dejstvo, to je današnje stanje, da so analize in koristni predlogi ostali več ali manj na papirju, zelo malo tega pa v resnici našlo pravo mesto v podjetju na delovnih mestih (na primer študija Sociološkega inštituta Ljubljana). Znanstvene institucije so naše stanje temeljito obdelale, izdelan je tudi program za dopolnitev dela, nakazano je bilo nešteto, kje so rešitve za boljše poslovne rezultate. Zato se postavlja vprašanje ali smo dovolj smotno gospodarili s sredstvi, ki so bila sicer potrošena z najboljšim namenom, niso pa vrnjena z boljšimi rezultati dela.

Znana slabost, ki ni lastna samo našemu kolektivu ali boljše rečeno strokovnim službam in vodstvu, je v tem, da dobre ideje ne izvajamo v življenje, če pa že kaj uvedemo, čez nekaj časa teče vse po starem, ker nihče izvajanje ne kontrolira. Kontrola je eden od najpomembnejših principov sodobne organizacije dela.

Sami opažamo, posebej pa zunanji opazovalci, ki naše razmere poznajo, da vlada neko navidezno zadovoljstvo, da je vse edino pravilno, kar delamo pri nas, da drugje še takega reda nima in podobno. Vedno iščemo krivca nekje drugje samo tam ne, kjer se dejansko nahaja.

Za vsako nepravilnost in slab rezultat najdemo tehtne razloge, ki jih na žalost kot take prejmemo na znanje tudi organi delavskega samoupravljanja.

Vsi obsojamo nekaj, česar ne omenjamo konkretno, iščemo rešitev v individualnih akcijah, izrekamo obsodbe, ne želimo pa, da bi javnost vedela za naše mnenje.

Organizacijska struktura podjetja je znana, zato nam je prav dobro znano tudi, kdo za kaj odgovarja, oziroma za stopnjo odgovornosti. Brezmiselno je nadaljevanje o takšnem načinu obravnave problematike. Prav bi bilo, da obravnavamo dejansko stanje s konkretnimi dokazi, nepristransko, netendenciozno, predvsem pa strokovno. Vodstvo podjetja, organi upravljanja in organizacija Zveze komunistov, morajo v prihodnje odklanjati vse ocene, izrečena mnenja, pohvale in kritike, ki ne temeljijo na dovolj sigurnih dokazih. Nihče v podjetju vsega ne pozna, zato ne more dajati ocene posameznik o vsem, ki ni z zadevo dovolj seznanjen. Treba pa je prisluhniti dobronamerni kritiki, ki je lahko koristna. Če bomo od vsakogar zahtevali ob izrečni oceni ustrezne argumente, bo veliko manj izrečenih mnenj in sodb, kar bo sigurno prispevalo k bolj tovariškemu sodelovanju in boljšim rezultatom dela. Tega vprašanja smo se širše dotaknili, zaradi tega ker menimo, da v pogojih tržnega gospodarstva postaja izvajanje ekonomskega poslovanja, optimalnega koriščenja kapacitet, skratka organizacija dela, vse bolj aktualna. V organizaciji dela mora sodelovati širok krog delavcev od prve ideje do izvajanja skupnih dogovorov. Vemo, da vsi, ki organizirajo, nalletijo pri svojem delu na prejšnje ovire. Ena glavnih ovir za uspešen napredek organizacije je nezaupanje do vsega novega v podjetju. Ljudje si največkrat ne želijo sprememb, ker le-te pomenijo dodatno učenje, prilagajanje in največkrat večjo intenzivnost dela, ki zahteva dodaten napor.

Jasno moramo tudi razmejiti, kaj so naloge kadrov v razvojnem oddelku, kaj naloge kadrov v proizvodnji. Če tega ne bo, bodo ostajali določeni problemi nerešeni, jih ne bo nihče reševal, ker se bodo drug na drugega zanašali.

Današnje razmere na izredno spremenjujočih se zahtevah tržišča zahtevajo od razvoja elastičnost, ne preveliko ozko specializiranost razvojnih kadrov, iz če

(Nadaljevanje na 8. strani)

Idejna in ekonomska izhodišča srednjeročnega razvojnega programa

(Nadaljevanje s 7. strani)
 sar sledi, da morajo ti reševati najrazličnejše probleme, to pa bomo dosegli, če bomo točno določili, kdo je nosilec naloge. Le na tak način se lahko pričakuje polna in učinkovita angažiranost strokovnih kadrov, ne pa da se te kadre smatra kot nepomembne in se jih tako obravnava, kot da bi ne imeli bistvenega vpliva na naš razvoj.

Če se malo ozremo po naših novo nastajajočih obratih, hitro ugotovimo, da na raznih delih tovarne gradimo, medtem ko finančne razmere ne dopuščajo, da začeto investicijo do konca izpeljemo. Pri tem je najbolj porazno to, da še konceptno nismo razčistili do kraja posameznega obrata, da nismo zagotovili njegovega rentabilnega delovanja. Pravzaprav še danes ne vemo, kam bomo proizvedeno blago odložili, to je improvizacija, ki nas vsak dan stane denar. Današnje tržišče zahteva poleg kvalitete tudi estetski zunanji videz izdelka, katerega pa ni možno doseči brez sodobno urejenih skladišč.

Kadrovska politika v podjetju mora služiti svojemu cilju, da se pridobijo, razvijajo in izpopolnjujejo kadri, ki so nam potrebni za realizacijo s planom zastavljenih ciljev. Z enim stavkom povedano, potrebujemo tako kadrovske politiko in izobraževalni sistem, ki bo zagotovil našemu podjetju dovolj izobraženih delavcev. Temu važnemu vprašanju je lani delavski svet podjetja posvetil posebno pozornost. Na svojem zasedanju je razpravljal o problemih kadrovske politike, kjer je bila podana analiza vzrokov fluktuacije strokovnega kadra, kjer je kadrovska komisija DS izdelala obširno analizo o problemih kadrovanja, izobraževanja in ostalih problemih, ki so prisotni v našem podjetju. Na podlagi obširne razprave so bili sprejeti zaključki, ki so bili posredovani posameznim službam v realizacijo. Lahko ugotovimo, da se stanje od tega časa ni bistveno spremenilo glede na subjektivne in objektivne ovire, ki so vezani na realizacijo teh sklepov. Nasprotno lahko ugotovimo, da se je letos še stanje poslabšalo, saj je letos v devetih mesecih odšlo iz podjetja kar 307 delavcev. V tem času pa je nastopil tudi moment notranje migracije, ker so se delavci premeščali iz enega obrata v drug obrat. Pri tako veliki fluktuaciji je težko govorimo o dobrem in sistematičnem kadrovanju z načrtovanjem kadrovske politike, temveč mnogokrat le sproti rešujemo tekočo kadrovske problematiko. Za tako stanje na področju kadrovanja je več razlogov, omenili bi le nekatere.

Znano je, da na splošno primanjkuje dobrih delavcev zaradi odhoda v tujino, kjer so neprijetno boljši osebni dohodki. Drugi vzrok za tako veliko fluk-

tuacijo je v tem, da imamo pri nas sorazmerno nizko stopnjo mehanizacije, zato imamo še veliko težkega fizičnega dela, ki pa je v primerjavi z ostalimi podjetji v celjski regiji, premalo plačano.

Osebni dohodki so nasploh mnogokrat vzrok, da so delavci pri svojem delu nezadovoljni in zaradi tega tudi odhajajo. O tem vprašanju, ki je zelo važno za naše podjetje, je večkrat razpravljaj sekretariat osnovne organizacije, kakor tudi aktiv ZK, kajti to je bil eden glavnih vzrokov za prekinitve dela v podjetju. Nadalje je eden od vzrokov tudi neustrezna zasedba vodstvenega kadra, ki neposredno dela z delavci. Delovodje in skupinovodje imajo le v nekaj primerih ustrezno tehnično izobrazbo, za dopolnilno izobraževanje za delo z ljudmi pa ta kader kaže premalo interesa in pripravljenosti. Menimo, da bi vodstveni kader, ki dela neposredno z delavci, moral imeti poleg ustreznega tehničnega tudi dopolnilno znanje s področja psihologije dela, oziroma področje dela z ljudmi ter organizacijo dela in ekonomike. Pomanjkanje tega znanja je posledica, da se v enotah in na delovnem mestu premalo ukvarjajo s kadrovskimi problemi v skrbi za delovnega človeka, kajti kadrovanje ni samo skrb strokovne službe, ki priskrbi delavca, temveč tudi vseh, ki imajo opravka z njimi. Ko je delavec sprejet v obrat, je največkrat prepričan sam sebi in vsem negativnim vplivom v obratu. Tudi slaba organizacija dela je razlog, da delavci zapuščajo delovno mesto že po nekaj dneh zaposlitve, si žele premestitev v drug obrat ali pa samovoljno zapustijo delo. V dokaz naj navedemo, da je v letošnjih devetih mesecih zapustilo podjetje 150 delavcev samovoljno. Uveljavitev škode zaradi samovolje pri prenehanju dela je komplicirana in mnogokrat neizvedljiva, ker bi morali škodo konkretizirati, to pa ne delamo, pavšalne škode pa ni mogoče uveljaviti.

Vse to in še vrsta drugih problemov, ki se pojavljajo v zvezi zaposlitve novih delavcev narekuje, da je treba pristopiti k mehanizaciji in modernizaciji tistih delovnih mest, ki so vezana na težko fizično delo in kljub številčnosti ne dajejo tistega učinka kot sodobna mehanizacija. Prav iz teh delovnih mest izhaja največ invalidov. Število invalidov II. in III. kategorije se nam v zadnjih treh letih ni bistveno spremenilo. Kolikor delavcev letno pride na novo v to kategorijo, toliko jih uspešno invalidsko upokojiti. Trenutno imamo 128 invalidov II. in III. kategorije. Letno pa se upokoji okrog 50 invalidov.

Vprašanje delitve osebnih dohodkov je eno izmed ključnih vprašanj, ki nas spremlja že dlje časa. O tem vprašanju je več-

krat razpravljaj sekretariat ZK, sindikat, organi upravljanja in odgovorni vodilni ljudje v podjetju. Na sestanku političnega aktiva, ki je bil 8. 10. 1970 po tem vprašanju, je bilo ugotovljeno, da ta problem bistveno vpliva na nerazpoloženje v podjetju, kar je bilo tudi vzrok, da je prišlo do prekinitve dela.

V zadnjih desetih letih smo imeli v podjetju več sistemov nagrajevanja, ki so sloneli na osnovah količinske proizvodnje, proizvodnih stroških, doseženem dohodku, realizaciji itd. Vsak sistem se je po določenem času pokazal kot nesprejemljiv, ker je pač dopuščal preveliko razlike v formiranju osebnih dohodkov med posameznimi enotami, kar očitno ni bilo v skladu z vloženim delom. Zaradi takšnih nesorazmerij smo opustili dotodanji sistem in uvedli novega, namesto da bi poiskali resni vzrok za nesorazmerja, kritično ocenili realnost planskih normativov in ostalih faktorjev, ki vplivajo na delitev osebnega dohodka. Če upoštevamo, da smo pred leti bili z načinom delitve OD med najboljše organiziranimi med jugoslovanskimi železarnami, kakor tudi v celjski regiji, lahko ugotovimo, da smo pri sistemu nagrajevanja zelo nazadovali. V tako situacijo smo prišli, ker nismo poskrbeli za strokovno spremljavo meril in gibanja osebnih dohodkov ter takoj reagirali na posamezne pogoje, ki se v sistemu nujno pojavljajo. Ugotavljamo, da samo kampanjskemu delu na tem področju sledijo spremembe, ki morajo biti usklajene, sicer deformirajo sistem. Ugotavljamo nujnost strokovne spremljave sistema. Eden od vzrokov je tudi ta, da nimamo službe, ki bi spremljala in sproti analizirala rezultate dela in na ta način prilagajala sistem nagrajevanja, kot so: akordi, norme, premije itd.

Vprašanje organizacije dela, ki naj bi slehernemu precizno določala naloge in odgovornosti ter vprašanje realnega planiranja, ki je do neke mere posledica urejene organizacije, še vedno ni zadovoljivo rečeno, kar pa je tudi seveda vzrok, da nam sistem nagrajevanja po ekonomskih enotah ne funkcionira tako, kot smo si to zamislili. Pojavljajo se predlogi in tendence, da bi tudi ta sistem ovrgli, kar pa smatramo, da bi bilo nepravilno. Treba se je zavzemati za to, da se vse anomalije, ki se pojavljajo, rešijo takoj, ko nastopi problem, kajti spremembe nastopajo v podjetju tako hitro, da zahtevajo ekspeditivnost pri reševanju nastopajočih problemov.

Po podatkih za mesec julij se je po točkah razdelilo okrog 80 odstotkov celotne mase OD, ostalih 20 odstotkov pa se je delilo po dodatnih osnovah. V naslednjih mesecih se predvideva, da bo po točkah razdeljen še manjši del iz celotne mase osebnih do-

hodkov, ker smo povečali dodatke na delovno dobo in nočno delo.

Do deleža OD, ki se deli po kategorizaciji delovnih mest, pa niso upravičeni vsi člani kolektiva, temveč samo tisti, ki imajo dodatne osnove za obračun. Ker je odnose po kategorizaciji težko menjati, si člani kolektiva, bodisi posamezno ali skupinsko, prizadevajo, da si z dodatnimi kriteriji pridobijo višje OD, kar pa ima za posledico, da so med dejanskimi OD enakih kategorij zaposlenih velike razlike, kar pa seveda povzroča nezadovoljstvo in spore med člani delovne skupnosti.

Kategorizacija delovnih mest (odnosi v vrednotenju posameznih del) ni izdelana na osnovi vsestranske analize zahtev in pogojev dela na delovnih mestih, ampak na osnovi proste presoje širšega kroga zaposlenih. Takšno ne dovolj strokovno obdelano izhodišče ima za posledico, da nastopajo nesorazmerja v vrednotenju delovnih mest. Pri takšnem izhodišču, so možnosti, da se z raznim dokazovanjem izsili predstavitev v višji rang in je veliko primerov, da se člani kolektiva tudi tega poslužujejo. Sedanja dokumentacija o organizaciji dela nam največkrat ne pove, kakšne so konkretne zadolžitve na delovnem mestu, kakšna znanja so potrebna za opravljanje določenega dela, kakšna je odgovornost, skratka manjka nam sistematičacija delovnih mest.

Pri pregledu srednjeročnega plana združenega podjetja kakor tudi našega, smo ugotovili, da ni obdelano vprašanje družbenega standarda. Menimo, da je to ena primarnih postavk, ki zanima slehernega zaposlenega, kaj bomo nudili delovnemu človeku. Za naše razmere je zelo kritično vprašanje izgradnja novih stanovanj. Glede na skromen stanovanjski sklad nimamo možnosti, da bi zaposlenim in novo zaposlenim lahko nudili potrebna stanovanja, kar je poleg osebnih dohodkov tudi pogoj za sklenitev delovnega razmerja. Stanje se je v zadnjem času še poslabšalo in ni izgledov, da bi se ta problem v doglednem času lahko izboljšal. To je problem zlasti za tiste mlajše kadre, ki ne vidijo rešitve v doglednem času in se bodo od nas poslovili, četudi smo nanje računali. Tudi na dosedanji način razdeljevanja stanovanj obstoja mnogo utemeljene kritike in je treba temu vprašanju posvetiti več pozornosti.

Nadalje je odprto vprašanje, kako bomo rešili vprašanje sodobne prehrane, tu mislimo na topli obrok, tako v pogledu kvalitete, kakor tudi delitve.

Treba je jasno povedati, s kakšnimi sredstvi bomo razpolagali za družbeni standard ter pokazati več razumevanja za te dejavnosti, ki so osnova za normalen razvoj obstoječe družbe.

TO NAJ BO PRELOMNICA

SKLEPI KONFERENCE OSNOVNE ORGANIZACIJE ZVEZE KOMUNISTOV ŽELEZARNE STORE

Na osnovi uvodnega poročila in razprav na konferenci osnovne organizacije Zveze komunistov Železarne Store, ki je bila dne 29. 10. 1970 je komisija v sestavi: Ivan Žmahar, kot predsednik, Ignac Zagoričnik, ing. Janez Barborič, Florjan Potrata in ing. Starc Milko, kot člani, po konferenci izdelala predlog sklepov ter ga po razpravi na sekretariatu organizacije predložila članstvu ZK. Konferenca osnovne organizacije Zveze komunistov, ki je bila dne 12. 11. 1970 je predlog sklepov osvojila v prvotnem besedilu, kakor ga je predložila komisija. Ker pomenijo navedeni sklepi pomemben korak v nadaljnjem našem notranjem razvoju, jih objavljamo v celoti, kot so bili na konferenci sprejeti:

Ker je osnovna tema konferen- ce bila idejno politična izhodišča pri formiranju srednjeročnega razvojnega načrta združenega podjetja slovenske železarne, predvsem pa tisti del tega načrta, ki govori o udeležbi naše tovarne v njem, je dan poseben poudarek tistim predlogom in sugestijam, ki se nanašajo na realizacijo in mobilizacijo članstva ZK pri ustvarjanju tega programa.

1. Naloga članov ZK na vodilnih položajih je, da si prizadevajo pri maksimalnem in optimalnem izkoriščanju tehničnih kapacitet, katere bodo nakazane v srednjeročnem programu za čimprejšnjo dosego zastavljenih načrtov. Zaradi tega je nujno potrebno zagotoviti čim hitrejšo konceptno jasnost in odprtost pri rekonstrukciji naših obratov. Glede na stalno pomanjkanje sredstev je to zelo nujno in potrebno. Službe morajo nastopati s programi pred kolektivom, da bo kolektiv poznal nosilce akcij.

Nosilec akcije: Komunisti na vodilnih položajih, člani kolegija.

2. Za dosego takšnega koriščenja je potrebno definirati nosilce nalog, dosledno odgovornost vseh vodstvenih kadrov in ustvariti moderno organizacijo in delitev dela. Vsa dana pooblastila vodstvenemu kadru kakor tudi organizatorjem proizvodnje, morajo sloneti na večji osebni odgovornosti, ta odgovornost pa mora biti poznana samoupravljalcem.

Nosilec akcije: Komunisti v organih upravljanja.

3. V srednjeročnem programu nakazana rast proizvodnje ne raste proporcionalno tudi povečana realizacija, posebno, če to primerjamo z drugima dvema članoma združenega podjetja slovenskih železarn.

Ker s to smerjo razvoja ostajamo še naprej pretežno tovarna za proizvodnjo surovin za predelavo, kar nam pa ne daje garancije za visoko akumulacijo in s tem možnosti za normalno poslovanje, je treba takoj pristopiti k dopolnitvi srednjeročnega programa z usmeritvijo na višjo stopnjo predelave.

Nosilec te naloge je član Zveze komunistov glavni direktor s tehnično operativno.

4. Ker je v današnjem sistemu nestabilnosti gospodarstva težko

kakršnokoli dolgoročno planiranje razvoja in s tem socialne varnosti naših delavcev, se bomo komunisti zavzemali navzven, da se podpro stališča in vsi ukrepi, ki bodo vodili k stabilizaciji. Na drugi strani pa se bomo zavzemali tudi navznoter, da s svojimi težnjami po trenutnih ukrepih ne bomo izvajali niti ukrepov niti pritiska, ki bi imel za posledico

O nalogah komunistov po I. konferenci ZKJ je na naši konferenci govoril sekretar občinskega komiteja ZK tov. Štefan Korošec

posredno rušenje programa ekonomske stabilizacije.

Nosilec politične naloge: Komunisti v organih upravljanja in političnih organizacij.

5. Pri dvigu tehnične ravni je nenehno stremeti na zniževanje stroškov, povečanje produktivnosti dela in ekonomičnemu poslovanju. Uspešnejše, hitrejšo in doslednejše je potrebno vršiti reorganizacijo naših strokovnih služb s ciljem boljših rezultatov poslovanja. Nosilec naloge: O rezultatih po sklepu 5 pa mora vodstvo podjetja informirati samoupravne organe vsake tri mesece.

6. Doseganje postavljenih ciljev bo možno samo ob dobri in dosledni kadrovski politiki. Potrebujemo planiranje kadrov tako dolgoročno kot kratkoročno. S tem v zvezi je potrebno tudi hitrejšo in zanesljivejšo izobraževanje kadrov na vseh ravneh. Tu mislimo na interno usposabljanje lastnih kadrov za novo tehnologijo in moderno organizacijo dela. Dati večji poudarek na funkcionalno izobrazbo kadrov kot je uvajanje v delo in drugo. Pri tem upoštevati sklepe DS podjetja iz leta 1969, kjer je nakazana

kadrovska problematika. Nosilec te naloge mora biti kadrovska služba, vendar so ob tem dolžna sodelovati vsa vodstva sektorjev s polno odgovornostjo.

7. Obstoječi sistem nagrajevanja moramo dopolniti in izpopolniti, da bo osebni dohodek posameznika resnično odvisen od rezultatov vloženega dela. V ta namen je nujno formirati službo, ki bo sistem nagrajevanja strokovno izpopolnjevala in dopolnjevala neodvisno od posameznih vplivov in pritiskov. Rast materialne stimulacije nakazane v perspektivnim načrtu ni zadovoljliva v primerjavi s pokazatelji republiškega poprečja.

Nosilec naloge: Ekonomsko poslovni odbor.

8. Do konca leta 1970 je potrebno izvršiti inventuro kadrov v zvezi s planirano proizvodnjo upoštevajoč tehnološko disciplino,

11. Aktivnost članov ZK mora postati aktivnejša kot do sedaj, predvsem v pogledu uveljavljanja in izvajanja predpostavljene družbenega načrta in letnih družbenih planov. Člani ZK morajo biti resnično nosilci vsega družbenega dogajanja tako v podjetju, društvi in organizacijah. Spremeniti in povečati moramo tudi lastni odnos do organizacije ZK ter doseči takojšnjo večjo aktivnost v lastnih vrstah. Nosilec te naloge mora biti predvsem sekretariat OO ZK in pa vodstva oddelkov.

12. V srednjeročnem programu razvoja mora biti jasno nakazana perspektiva razvojne dejavnosti, tako osrednje ustanove združenega podjetja, tj. Metalurškega inštituta, kakor tudi razvojnih oddelkov posameznih železarn. Delo teh oddelkov mora biti sinhronizirano, da se ne trošijo že tako šibke moči pri sporednem reševanju istih nalog. Glede na izredno spreminjajoče zahteve tržišča, zahtevajo od razvoja elastičnost pri reševanju nalog. Zato je treba kadrovske in organizacijske to službo utrditi.

Nosilec naloge je tehnični direktor.

13. Nujno je za dosego vseh teh ciljev, da se razmejijo delovna področja, odgovornosti in kompetence. V moderni organizaciji dela ni dopustno, da posameznik odloča o vsem, o vsem razmišlja in mimo služb, ki so nosilci posameznih nalog ukrepa, kar povzroča zmedo in nejasnost v akciji in zamegljuje odgovornost.

Nosilec te politične naloge je sekretariat OO ZK in vodstva oddelkov.

OBVESTILO

O letošnjem praznovanju 1. novembra »Dan mrtvih«, ki je bil na nedeljo, smo od Sekretariata informacije pri republiškem izvršnem svetu dobili naslednje pojasnilo:

»1. november je razglašen za praznik v SR Sloveniji. Pravilo, da se kot praznik šteje naslednji delovni dan, če je praznik na nedeljo, velja samo za zvezne praznike.

Ker bo 1. november letos na nedeljo in ker je to republiški praznik, je letošnji 1. november glede pravic izenačen z dnevom tedenskega počitka.

S tem v zvezi bomo letošnji 1. november upoštevali kot dan tedenskega počitka — nedeljo — pri urejevanju pravic delavcev v delovnem razmerju z našim podjetjem.

Operativni nosilec naloge: Direktor splošnega sektorja.

ZA POSPEŠITEV INTEGRACIJSKEGA PROCESA

Prvi posvet sekretariatov Zveze komunistov tovarn Združenega podjetja slovenskih železarn

Na Jesenicah je bil dne 14. 11. 1970 prvi posvet sekretariatov Zveze komunistov iz posameznih tovarn Združenega podjetja slovenske železarne. V septembru je preteklo leto dni, odkar smo se železarji z referendnom odločili za združitev. Ta posvet je bil sklican s precejšnjo zamudo, saj so se vse ostale strukture tako samoupravne, kot politične izoblikovale že dosti prej, vendar je pa tudi res, da so se posamezni odgovorni komunisti vseh treh železarn dejansko o namenih in ciljnih integracije dogovarjali že dosti prej, pred referendumom, prav tako pa so bila skupna prizadevanja usklajevana tudi po ustanovnem aktu združenega podjetja. Posvet je imel trojni namen, in sicer:

1. Seznaniti se o delu in organiziranosti osnovnih organizacij Zveze komunistov v posameznih tovarnah, to kar je bilo v dosedanjih kontaktih zaradi drugih vprašanj premalo ali skoraj nič obravnavano.

2. Dogovoriti se o obliki in vlogi vodstva Zveze komunistov v sklopu združenega podjetja.

3. Določiti osnovna izhodišča dejavnosti organizacije Zveze komunistov v sklopu združenega podjetja, ki morajo postati enotna ter osnovni moto delovanja tudi znotraj samih organizacij Zveze komunistov v tovarni.

Sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov iz posameznih tovarn so seznanili prisotne o sestavi, vodstvih, delu in problematiki dejavnosti svojih organizacij. Iz teh informacij je bilo razvidno, da je na nekaterih področjih problematika dela istovetna, na nekaterih pa določeni problemi v posamezni tovarni izstopajo.

Prisotni so se zedinili za prvo varianto predloga o vodstvu organizacije Zveze komunistov združenega podjetja, katero so predhodno obravnavali na sekretariatih osnovnih organizacij v posameznih tovarnah. Novo vodstvo se formira na ta način, da se posvet, sestavljen iz 21 članov sekretariatov osnovnih organizacij Zveze komunistov tovarn preime-

nuje v konferenco ZKS Združenega podjetja slovenske železarne. Mandatna doba bo veljala za čas, ki ga bo določil poslovnik, katerega naj sprejmejo konference ZKS posameznih tovarn. Izvršni organ konference pa je 6-članski sekretariat, katerega sestavljajo sekretarji in njihovi namestniki osnovnih organizacij ZK tovarn. Mandatna doba je ista kot za konferenco. Sekretariat je po končanem posvetu oziroma konferenci izvolil sekretarja in sicer je bil za to mandatno dobo izvoljen ing. Varl Tone, sedanjí sekretar organizacije ZK Železarne Jesenice.

Uvod v razpravo o osnovnih izhodiščih za delo komunistov v združenem podjetju je bil referat ing. Varl Toneta, katerega objavljamo v celoti:

Na posvetu sekretarjev smo se dogovorili, da na 1. konstituantni seji konference Zveze komunistov obravnavamo nekatera osnovna izhodišča za delo komunistov združenega podjetja. Za čim bolj realno oceno dosedanjega razvoja združenega podjetja — ki naj služi kot osnova za akcije — smo imeli razgovore s komunisti, ki delajo v delavskem svetu združenega podjetja. Zato smatram, da podana ocena in mnenja niso samo gledanja našega sekretariata, temveč so enotna gledanja širšega kroga komunistov naše osnovne organizacije. Zato se bom v izvajanju opiral le na posamezne ocene in stališča, ki smo jih komunisti v naši osnovni organizaciji iz širših razprav izluščili kot najpomembnejše.

1. Enoletni obstoj združenega podjetja ni le samo potrdil pravilnost stališč o združitvi slovenskih železarjev, temveč dokazal že danes, da je bila integracija zaradi gospodarskih gibanj širše družbene skupnosti in znotraj združenega podjetja to edina nujna alternativa slovenskih železarjev. Današnja realnost kaže še več, da odločitev za integracijo ni bila osnovana zaradi politične mode ali ambicij, temveč ekonomskih potreb združevanja in delitve dela. Menimo, da je prav to obdobje prvega koraka v integracijskem procesu dokazalo nujnost, da aktiviramo vse politične, samoupravne in upravne struk-

ture za pospeševanje nadaljnjega integracijskega procesa. Pri tem pa moramo komunisti odkrito spregovoriti o nekaterih problemih, ki naša prizadevanja in hotenja zavirajo in katerih odpravljanje je pogoj za nageljšo zblizevanje med nami.

Menimo, da je ena takih zavor v pomanjkanju medsebojnega zupanja oziroma iskrenega in odkritega sodelovanja. Posebno se to izraža v konkretnih poslovnih in samoupravnih dogovorih, da pri tem tudi politične organizacije nismo imune. Še vse preveč je pri kreatorjih — ne moremo in ne smemo trditi pa za kolektive kot celote — pri medsebojnem sodelovanju raznih združkov in lokalističnih tovarniških gledanj, a vse premalo širšega gledanja kot združeno podjetje in naših skupnih koristi. Taka gledanja se predvsem odražajo npr. na področju programiranja in delitve dela, v nekaterih komercialnih dejavnostih, zelo verjetno tudi v izoblikovanju srednjeročnega programa dela itd. Skratka povsod tam, kjer nastopajo dvojni, pa čeravno zelo kratkoročni interesi. Tudi v načinu obravnavanja posameznih vprašanj govorimo pogosto zelo oprezno in zelo radi delamo v rokavicah. Komunisti menimo, da to ni pojav le v eni ali drugi tovarni, temveč, da so taka gledanja prisotna prav v vseh treh tovarnah, nekje več, nekje manj, da pa je zelo nevarno in škodljivo če se to vnaša v kolektive, med delavce, ki so se v septembru lanskega leta izrekli ne za formalno združitev, temveč za iskreno skupno prizadevanje, za večjo sigurnost in procvit slovenskih železarjev.

Takšen problem, ki dejansko izvira iz prvega, je delitev programa in nadaljnja smer razvoja posamezne tovarne kot sestavnega dela združenega podjetja. Neobjektivna bi bila trditev, da se v preteklem obdobju na tem ni delalo. Menimo, celo to, da so sadovi tega dela vgrajeni kot osnova srednjeročnega programa. Stvar je bolj v tem, da nam je jasna delitev programa in v tem tudi medsebojna odvisnost oziroma obveznost, vse premalo pa je prisotna pripravljenost in garancija, da se bodo tako izdelani programi tudi izpolnjevali.

Iz razgovorov s posameznimi tovariši in zapajanj tudi na delavskem svetu združenega podjetja, kar preveč še izstopajo težnje, da vsak vidi le svoj žep oziroma svojo tovarno in se skupni interesi združenega podjetja podreja prav tem. Menimo, da taka miselnost, ki je več ali manj prisotna na vseh področjih gospodarjenja združenega podjetja, izredno škoduje nadaljnjemu procesu integracije.

Pri tem si komunisti moramo postaviti vprašanje ali kot združeno podjetje ne kažemo družbi dvojnega obraza?

Npr. dejstvo je danes, da pred izvršnim svetom, bankami itd., zaradi naše proklamacije, da smo integrirani, se vedno dogovarjamo kot združeno podjetje, saj nas zaradi prepričanja, da smo dejansko združeno podjetje niti ne obravnavajo. Drugi obraz pa je naša notranja razdeljenost, o kateri je bilo že govora.

Take težnje in miselnost izhajajo predvsem tudi iz dejstva, da

Sekretar konference ZK združenega podjetja ing. Varl Tone

smo na sedanji razvojni poti delali predvsem na integraciji ljudi v samoupravnih in političnih strukturah. Menimo, da je prav tu treba iskati razloge za nezupanje, lokalistično gledanje, pomanjkanje dobre volje, itd. Če želimo nadalje razvijati našo samoupravno integracijo, potem menimo, da se bomo morali prav komunisti z vso odločnostjo lotiti razreševanja vprašanja kako v našem nadaljnjem razvoju integrirati materiale, rezultate našega skupnega dela, kako rezultate našega dela združiti tako, da bo v končnem skupnem dohodku vsakdo sodeloval po svojem živem in minulemu delu (kot je dejal tov. Kardelj). Lotiti se integriranja materialnih rezultatov našega skupnega dela pomeni začetek kovanja jeklenih medsebojnih vezi, ki bi ne samo ustvar-

(Nadaljevanje na 11. strani)

POSLOVNIK OBČINSKE SKUPŠČINE CELJE

S tem poslovnikom je urejeno delo in organizacija skupščine ter njenih teles. Poslovnik vsebuje določbe:

o postopku pri verifikaciji mandatorov odbornikom; o uveljavljanju pravic in izvrševanju dolžnosti predsednika občinske skupščine in o predsedstvu občinske skupščine, o sejah občinske skupščine; o vrstah aktov, ki jih občinska skupščina sprejema

in o postopku pri njihovem sprejemanju; o ustanavljanju in načinu dela skupščinskih teles; o sodelovanju občinske skupščine z delovnimi organizacijami; o razmerju občinske skupščine do občinskih upravnih in drugih organov in o njihovem medsebojnem sodelovanju, in nazadnje o javnosti dela občinske skupščine.

Poslovnik določa, da izvoli predsednika občinske skupščine,

obenem pa podpredsednike ter komisijo za volitve in imenovanja izvolijo na prvi seji enotnega zbora. Volitve so tajne. Odborniki občinske skupščine imajo posebne odborniške legitimacije. Uživajo imuniteto, določeno po ustavi SR Slovenije.

Predsednik občinske skupščine skrbi za izvajanje poslovnika te skupščine, za uveljavljanje načela javnosti pri delu občinske skupščine in za uveljavljanje pravic in dolžnosti odbornikov v zvezi z opravljanjem njihove odborniške funkcije. Predsednik podpisuje odloke in druge akte, ki jih sprejme občinska skupščina; organizira in sklicuje seje občinske skupščine in jih vodi, daje pobudo za obravnavanje posameznih vprašanj iz delovnega področja občinske skupščine in njenih teles ter skrbi za skladnost njihovega dela, spodbuja medsebojno sodelovanje med telesi občinske skupščine ter skrbi za njihovo sodelovanje z drugimi organi, družbenopolitičnimi in drugimi samoupravnimi organizacijami.

Zaradi usklajevanja dela v občinski skupščini in kot posvetovalno telo se ustanovi predsedstvo občinske skupščine, ki ga sestavljajo predsednik občinske skupščine, podpredsedniki in predsednika zborov. Pri delu predsedstva občinske skupščine sodeluje tudi tajnik skupščine.

Tajnik občinske skupščine pomaga predsedniku skupščine in predsednikom zborov pri pripravljanju sej; skrbi za izvrševanje sklepov občinske skupščine, izdaja naloge za objave predpisov skupščine, daje mnenja k osnutkom predpisov ter pravna mnenja o drugih pomembnejših vprašanjih občinski skupščini in njenim telesom, skrbi za pripravo zborov volivcev in spremlja njihovo delo ter opravlja druge naloge, določene s tem poslovnikom.

Občinska skupščina izdaja pri opravljanju svojih nalog splošne predpise v obliki odlokov, odredb in navodil. Z odlokom se samostojno uredi zadeva skupnega pomena za občino, če ni ureditev take zadeve prepuščena republiko, oziroma zvezi. Z odredbo se odreja določen položaj ali vprašanje za izvršitev predpisa organa širše družbenopolitične skupnosti, oziroma odloka občinske skupščine. Odredbo izda občinska skupščina ali pristojni svet, kadar je v višjem predpisu tako določeno. Z navodilom se za izvršitev višjega predpisa uredi način postopka upravnih organov. Navodilo sprejme občinska skupščina ali svet, kadar je v višjem predpisu tako določeno. Občinska skupščina lahko daje priporočila in resolucije. S priporočilom opozarja na pomen posameznih vprašanj in na ukrepe, s katerimi naj bi jih delovne in druge organizacije v skladu z njihovimi na-

logami in interesi reševale. Priporočilo lahko sprejme skupščina, zbor, ali pristojni svet. S sklepom se odloča o izvolitvi, imenovanju ali razrešitvi, o potrditvi ustreznih aktov samoupravnih organizacij, ali o soglasju s kakim aktom ter o drugih pravicah, ki jih imajo občinska skupščina in sveti po statutu in tem poslovniku. S sklepom se tudi naloži obveznost upravnim organom glede priprave odlokov in drugih predpisov, ali glede opravljanja drugih zadev in njihovega delovnega področja. Sklep lahko sprejmejo občinska skupščina, zbor ali svet.

Odloki in drugi akti občinske skupščine ter avtentične razlage predpisov se objavijo v Uradnem vestniku Celje. Za objavo odlokov in drugih aktov skupščine ter avtentičnih razlag skrbi tajnik občinske skupščine.

Občinska skupščina lahko skupaj s predstavniki Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih družbenopolitičnih organizacij in društev, ki delujejo v občini, kot splošni zbor, obravnava vprašanja, ki imajo splošen pomen za občino. Kadar zahteva občinska skupščina ali skupščinsko telo od organizacij iz prejšnjega odstavka mnenje, imajo pravico, da na seji občinske skupščine oziroma njenega telesa po svoji predstavniki razložijo svoje mnenje in predloge.

V zadevah, ki imajo pomen za več občin, sodeluje občinska skupščina z drugimi občinskimi skupščinami, posebno še z občinami v regiji. Za reševanje vprašanj, ki so skupnega pomena za več občin, se lahko ustanovijo skupna skupščinska telesa, oziroma upravni in drugi organi.

Občinska skupščina obvešča javnost o svojem delovanju tako, da javno objavlja predloge odlokov in drugih aktov, ki so za javnost pomembni, da sklicuje zbere volivcev, da javno objavlja svoja stališča o posameznih vprašanjih. Občanom je zagotovljen prost dostop na seje občinske skupščine in njenih teles. O posameznem vprašanju pa lahko, po sklepu skupščine razpravljajo brez navzočnosti občinstva. Predstavnikom tiska in drugih oblik informacij je na razpolago informativno in dokumentacijsko gradivo, o vprašanjih, ki jih obravnava občinska skupščina in njena telesa. Predstavniki tiska in drugih oblik informiranja imajo pravico biti navzoči na sejah občinske skupščine in njenih teles in obveščati javnost o njihovem delu. Po sklepu občinske skupščine smejo biti navzoči na sejah skupščine in njenih teles tudi, kadar se na njej razpravljajo o kakšnem vprašanju brez navzočnosti občinstva. O takem vprašanju pa smejo dati za javnost le tista obvestila, za katera je tako sklenjeno na seji.

ZA POSPEŠITEV INTEGRACIJSKEGA PROCESA

(Nadaljevanje z 10. strani)
jale večji dohodek itd., temveč take vezi, ki bi tudi nujno pri nas vse razne lokalistične interese podrejale skupnim interesom Združenega podjetja.

2. Samoupravljanje v združenem podjetju. Na področju samoupravne strukture združenega podjetja bo potrebno še marsikaj izboljšati, menjati, itd. Mnenja smo, da se delavski svet še ni popolnoma »ogrel« in je še preveč prizvoka na formalizmu, a mnogo manj, če lahko o tem sploh govorimo, na dejanskem samoupravnem dogovarjanju, kot ga poznamo iz lastnih tovarn. Morda je temu vzrok tudi v zaprtost poslovnega odbora, saj člani delavskega sveta zelo malo ali skoraj nič ne vedo kaj le ta rešuje in dela. Pri tem je pripomniti, da nimamo čistih predstav o delavskem svetu na eni strani in o poslovnem odboru in direkciji na drugi strani. Včasih ima človek občutek, da poslovni odbor niha glede na funkcije med samoupravnim organom in direktorjem. V tem je tudi eden izmed vzrokov nepovezanosti poslovnega odbora in delavskega sveta.

V nadaljnjem našem delu se bo potrebno mnogo več angažirati na utrjevanju vloge delavskega sveta in poslovnega odbora, prav tako pa bo potrebno tudi razmišljati o nekaterih strokovnih komisijah, če le te ne bi zaradi pomembnosti odločanja izoblikovali kot samoupravne organe delavskega sveta.

3. Ne moremo iti mimo žgočega problema — formiranja direkcije. Trdimo lahko, da bi bilo na vseh področjih znatno več že narejenega, če bi bila direkcija v polnem sestavu. Prav bi bilo, če naša konferenca tudi o tem da svoje mnenje, da se le to normalno stanje čim prej normalizira.

4. Končno je potrebno, da spregovorimo tudi o vlogi Zveze komunistov. Ko danes izoblikujemo vodstvo Zveze komunistov združenega podjetja moramo imeti pred seboj dejstvo, da če se že tako organiziramo, se zato, da bodo organizacije Zveze komunistov v združenem podjetju pospeševale integracijske tokove ne samo preko forumov, še predvsem bo važno in bistveno, da

enotna in napredna gledanja vnašamo v naše organizacije in kolektive. Mi moramo v tovarnah kot komunisti ustvarjati takšno razpoloženje, da bomo, pa čeprav tudi z notranjimi pritiski, pospeševali nadaljnji integracijski proces, v katerem bo materialna povezanost in medsebojna odvisnost tako močna, da bo prodrla do slehernega delavca — samoupravjalca, da bo imel občutek slovenskega železarja.

Udeleženci v razpravi so na to v glavnem potrdili misli iz referata ter nekatera vprašanja tudi dopolnili. V glavnem pa so bila poudarjena naslednja vprašanja: povezanost med posameznimi tovarnimi ima premalo širok obseg ter jo je čutiti predvsem bolj v vrhovih. Poudarjena je bila tudi potreba, da se preko samoupravnih in družbenih političnih organizacij analizira ta medsebojna povezanost ter predlagajo določeni ukrepi. Reševanje problemov medsebojnega sodelovanja pa mora biti trezno in premišljeno. Več udeležencev razprave se je zavzelo za dokončno formiranje direkcije združenega podjetja, kar bi nedvomno izboljšalo tudi delo samoupravnih organov na tej ravni. Vztrajati je tudi potrebno, da se dokumenti združenega podjetja uveljavijo v polni meri ter dajo določene rezultate. Izražena so bila mišljenja, da združeno podjetje ne bo moglo zaživeti, dokler ne bo rešeno vprašanje materialne osnove v čemer je tudi pogoj nadaljnjega razvoja samoupravnih odnosov v združenem podjetju. Govora je bilo tudi o problemu nezaupanja ter da je ena glavnih nalog Zveze komunistov najti jedro in bistvo tega problema, kar je pogoj za nadaljnje uspešnejše sodelovanje. Ob vsem tem pa ne gre zanikati dosežanih uspehov. Potrebno je analizirati kaj je bilo do sedaj dobrega narejeno, kaj bi bilo še potrebno storiti, pogledati kaj je posamezna tovarna pridobila, pogledati, če je katera kaj izgubila in na osnovi tega izdelati predlog izhodišč za nadaljnje delo. Zavedati se moramo, da smo le združeni močni ter le tako lahko pričakujemo uspehov.

STATUT OBČINE CELJE

Komisija za občinski statut Skupščine občine Celje je dala v javno razpravo od 4. novembra do 4. decembra tega leta OSNUTEK STATUTA OBČINE CELJE, ki določa pravice in dolžnosti občine Celje kot temeljne družbenopolitične skupnosti, določa položaj in razmerja med občani, delovnimi in drugimi organizacijami pri opravljanju skupnih zadev v občini in določa organe in organizacije, ki izvršujejo pravice in dolžnosti občine.

Posebej je poudarjeno, da se občina ne razodeva le v funkcijah občinske skupščine, temveč da je občina specifičen splet notranjih odnosov, samostojnih funkcij in vzajemnih odvisnosti vseh organizmov samoupravljanja na območju, ki ga občina obsega.

V občini Celje kot temeljni družbenopolitični skupnosti se:

— zagotavljajo materialni in drugi pogoji za delo ljudi in za razvoj proizvodnih sil;

— usmerja in usklajuje razvoj gospodarstva in družbenih služb;

— določajo in razporejajo sredstva za občinske potrebe;

— ustvarjajo pogoje za zadovoljevanje materialnih, socialnih, kulturnih in drugih skupnih potreb občanov;

— usklajujejo posamični in skupni interesi s splošnimi interesi;

— uresničuje čim bolj neposredno družbeno samoupravljanje organizirajo organi oblasti in družbenega samoupravljanja; organizirajo družbene službe; zagotavljajo pogoje za uresničevanje svoboščin in pravic občanov; urejajo odnose, ki imajo neposredni pomen za občane v občini;

— določajo splošni pogoji za delovanje komunalnih in podobnih organizacij;

— varujeta zakonitost in varnost ljudi ter premoženja, zagotavljata javni red in mir;

— izvršuje družbeno nadzorstvo;

— uresničujejo druge funkcije družbene skupnosti, razen tistih, ki so z ustavo določene kot pravice in dolžnosti širših družbenopolitičnih skupnosti.

V uvodnem delu statuta je prikazana tudi vloga in položaj občana v občinskem samoupravnem sistemu, s posebnim poudarkom na pomenu, ki ga imajo socialistična zveza delovnega ljudstva in druge družbenopolitične organizacije pri uresničevanju samoupravnih in drugih pravic občanov. Občani neposredno odločajo o družbenih zadevah v delovnih in drugih organizacijah in v oblikah neposrednega odločanja; po predstavnih telesih in njim odgovornih organih izvršujejo funkcijo oblasti in splošne zadeve družbenega samoupravljanja; druge svoje skupne koristi pa uresničujejo tudi v družbenopolitičnih organizacijah in društvi, ki jih sami ustanavljajo. Občani so neposredno in po svojih druž-

benopolitičnih organizacijah in društvi **pobudniki** družbenih aktivnosti; opravljajo javni nadzor nad delom organov oblasti in drugih nosilcev javnih funkcij; ustvarjajo **norme medsebojnih odnosov** in dajejo oporo državnim organom, organom družbenega samoupravljanja in organizacijam, ki opravljajo zadeve javnega pomena.

Občina načrtno usmerja razvoj gospodarstva in drugih družbenih dejavnosti na svojem območju. Ob upoštevanju objektivnih možnosti in dosežene stopnje razvoja gospodarstva se v občini v prvi vrsti zagotavljajo materialni in drugi pogoji za razvoj industrijske proizvodnje, zlasti kovinsko predelovalne, železarske, kemične, grafične, industrije gradbenega materiala, lesne in tekstilne industrije. Občina zagotavlja tudi pogoje za razvoj gradbeništva in prometa. Zavzema se za razvoj trgovine, pri čemer se mora zlasti upoštevati dejstvo, da je mesto Celje priznano trgovsko središče, ki mu je treba omogočiti nadaljnjo hitro rast in razvoj. Glede na naravne in druge pogoje na svojem območju posveča občina posebno skrb napredku turizma. Za zadovoljevanje potreb občanov se v občini spodbuja in razvija proizvodna in še posebej storitvena obrt. V občini se zagotavljajo pogoji in sprejemajo ukrepi za zboljšanje kmetijske proizvodnje, pri čemer se daje prednost tistim kmetijskim panogam, ki imajo najboljše naravne in tržne pogoje (hmeljarstvo, živinoreja, sadjarstvo, pridelovanje zelenjave). V občini se zagotavljajo pogoji za napredno in sodobno gospodarjenje z gozdovi.

Pri zadovoljevanju skupnih potreb občanov je na prvem mestu v statutu občine vzgoja in izobraževanje. Poudarjena je dolžnost občine, da financira osnovno šolstvo in sodeluje tudi pri financiranju srednjega šolstva. Za območje občine je ustanovljena temeljna izobraževalna skupnost, katere naloge, pravice in dolžnosti določa zakon in njen statut. Občina zagotavlja osnovne materialne pogoje za prehrano šoloobveznih otrok. Občina je dolžna zagotoviti za učence iz oddaljenih krajev brezplačen prevoz v osnovno šolo. Občina zagotavlja sredstva za štipendiranje in kreditiranje šolanja socialno šibkih otrok, ki dosegajo dobre učne uspehe. Zadovoljevanje kulturnih potreb v občini je zajeto v določbah, ki poudarjajo pomen te dejavnosti v družbenem razvoju, usklajene pa so s predvidenim zakonom o kulturnih skupnostih in financiranju kulturnih dejavnosti v Sloveniji. V tem poglavju so tudi nekatere določbe o matični knjižnici, o spomeniškem varstvu in varstvu arhivskega gradiva. Poudarek je na regijskem pomenu kulturnih ustanov, ki so v Celju.

Poglavje o telesni kulturi v osnutku je v skladu z resolucijo o telesni kulturi, ki jo je sprejela zvezna skupščina.

Zdravstveno varstvo se v občini zagotavlja v mejah njenih pravic in dolžnosti, z namenom, obvarovati in izboljšati telesno in duševno zdravje občanov.

S programom zdravstvenega varstva se zlasti predvidi razvoj mreže zdravstvenih zavodov in finančna sredstva, ki so za ta razvoj potrebna. Znanstvene delovne organizacije morajo organizirati delo tako, da omogočijo občanom nepretrgano nudenje zdravstvene pomoči, prosto izbiro zdravstvene delovne organizacije in zdravstvenega delavca.

Na področju socialnega varstva skrbi občina predvsem na odpravljanju vzrokov in pojavov, ki povzročajo vzgojne in socialne probleme. Občina skrbi za varstvo družine in otrok. Še posebej razvija in pospešuje delovanje posvetovalnic, socialnih in drugih služb za pomoč družini. Občina skrbi za varstvo občanov, ki niso zmožni, da bi skrbeli zase, za svoje pravice, ali za varstvo svojih koristi. Občina skrbi za rehabilitacijo invalidov ter zagotavlja delno in drugo pomoč ogroženim občanom. Posebno skrb posveča občina udeležencem NOV, ki žive na njenem območju, posebno še za zdravstveno stanje udeležencev NOV. Poseben sklad ustanovi občina za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV.

Občina skrbi za razvoj in napredek komunalnih dejavnosti na svojem območju in zagotavlja zadovoljevanje potreb občanov in delovnih organizacij. Občina je nosilec razvojne politike stanovanjskega gospodarstva na svojem območju.

V posebnem poglavju osnutka statuta je obdelana organizacija in delo občinske skupščine. Občinsko skupščino sestavlja občinski zbor in zbor delovnih skupnosti; vsak šteje po 40 odbornikov, ki so voljeni za 4 leta. Predsednika izvoli občinska skupščina za 4 leta, prav tako enega ali več popredsednikov. Občinska skupščina ima zlasti te stalne komisije: za volitve in imenovanja, za družbeno nadzorstvo, za prošnje in pritožbe, za verska vprašanja, za pregled splošnih aktov delovnih organizacij, za vprašanja borcev NOV in komisijo za odklopanje. Komisije lahko ustanovi tudi zbor občinske skupščine.

Sveti občinske skupščine so politično izvršilni organi občinske skupščine in organi družbenega samoupravljanja, na področjih, za katera so ustanovljeni. Občinska skupščina Celje ima 12 svetov: za industrijo in gradbeništvo, za blagovni promet (blagovni promet, gostinstvo, turizem, obrt, promet in cene), za kmetijstvo in gozdarstvo (tudi lov in ribolov), za družbeni plan in finance, svet za urbanizem, gradbene,

komunalne zadeve in stanovanjske zadeve, za notranjo politiko in splošne zadeve, svet za šolstvo, za kulturo in znanost, za telesno kulturo, svet za zdravstvo, za socialno varstvo in svet za narodno obrambo.

Občinski upravni organi so: urad tajnika občinske skupščine, oddelek za splošne zadeve, oddelek za družbene službe, oddelek za gradbene in komunalne zadeve, oddelek za narodno obrambo, davčna uprava in geodetska uprava.

Upravne zadeve, za katere je tako določeno z zakonom, lahko opravljajo tudi pooblaščenice delovne organizacije.

Drugi organi v občini so: občinsko sodišče, občinsko javno tožilstvo, občinsko javno pravobranilstvo (zastopa pred sodišči in drugimi organi občine, krajevne skupnosti in državne organe ter organizacije, določene z zakonom), dalje občinski sodnik za prekrške in postaja milice. Delavci drugih organov v občini imajo samoupravne pravice, ki jih določa zakon.

Na zasedanju delegatov občin v SR Sloveniji zastopajo občino delegati, ki jih izvoli občinska skupščina, ki določi tudi število delegatov in področja, za katera so posamezni delegati izvoljeni.

Ker je v mestu Celju, ki je gospodarstvo in kulturno središče regije, večje število zavodov, ki s svojo dejavnostjo zadovoljujejo tudi potrebe občanov in organizacij izven območja občine, je občina pobudnik medobčinskega sodelovanja in dogovarjanja na tem področju.

Delo vseh organov delovnih organizacij v občini je javno in dostopno občanom in njihovim družbenopolitičnim organizacijam, društvom in samoupravnim organom, razen vprašanj, ki po zakonu ali na podlagi zakona veljajo za uradno ali poslovno tajnost. Najmanj enkrat na leto mora občinska skupščina obvestiti občane o svojem delu. Drugi občinski organi, organi upravljanja občinskih skladov, delovne organizacije s področja družbenih služb in komunalne delovne organizacije, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, morajo poročati o svojem delu v rokih, ki so predpisani ali jih določi občinska skupščina. Občani imajo pravico, da dajejo predloge in pripombe k delu in poslovanju delovnih in drugih organizacij posebnega družbenega pomena in javnih funkcionarjev. Občani imajo pravico predlagati občinski skupščini, da sprejme, spremeni ali dopolni občinski predpisi.

Občinski predpisi, izdani pred uveljavitvijo tega statuta ostanejo v veljavi, tiste njihove določbe, ki niso v skladu s tem statutom, pa je treba z njimi uskladiti do 30. 9. 1971.

Predlogi sindikatov Slovenije za ublažitev draginje

OD HITREGA UKREPANJA JE ODVISNA UČINKOVITA UBLAŽITEV POLOŽAJA DELAVCEV Z NIZJIMI DOHODKI TER DRUŽIN Z NAJNIZJIMI PREJEMKI

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je razpravljalo o posledicah naraščanja cen in poviševanju življenjskih stroškov ter predlagalo nekaj odločilnih ukrepov. Ker je njihova uresničitev v veliki meri odvisna od odločnosti in podpore našega članstva, priporočamo vsem občinskim organizacijam Zveze sindikatov in osnovnim sindikalnim organizacijam s predlaganimi ukrepi seznaniti članstvo.

Letos na pomlad smo v sindikalnih organizacijah Slovenije podrobno obravnavali nezadržno povečevanje življenjskih stroškov. O tem smo sprejeli stališča, ki smo jih tudi poslali skupščini SRS in njenemu izvršnemu svetu ter svetu Zveze sindikatov Jugoslavije. Predlagali smo predvsem ocenitev delovanja gospodarskega sistema in tekočih gospodarskih ukrepov, ki spodbujajo nepričakovano hitro inflacijo, in se zavzeli za regresiranje cen nekaterih osnovnih življenjskih potrebščin, dokler ne bi zavrla inflacije. Menili smo na regresiranje oziroma subvencioniranje tistih osnovnih življenjskih potrebščin, ki zagotavljajo minimalni življenjski standard, saj bi s tem okrepili socialno varnost predvsem delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki in družin z najnižjim družinskim dohodkom.

Znano je, da so cene in življenjski stroški naraščali tudi v poletnih mesecih, in da naraščajo še sedaj, kar najbolj občutno bremeni življenjske pogoje velikega dela prebivalstva z nizkimi dohodki in prejemki. V minulem septembru so bile cene že za 13% nad povprečnimi cenami v lanskem letu. Zaskrbljujoče naraščajo tudi cene industrijskih proizvodov, ki so bile do letos vedno dokaj stabilne in se iz leta v leto povečevale za 2 ali 3%. Letos v septembru so bile za 13,9% višje od cen v lanskem letu, za vseh devet mesecev letošnjega leta pa so se povečale že za 10,4% v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. In kar je najbolj zaskrbljujoče, poznavalci teh gibanj napovedujejo tudi za naslednje mesece enako stopnjo naraščanja cen!

Potrošniki najbolj občutijo spremembe pri cenah živil, ker jih dnevno kupujejo, in spremembe cen raznih uslug. Najbolj se dražijo vrtnine, kruh, meso in mesni izdelki. Mesni izdelki so se letos že podražili za tretjino, meso za več kot četrtno, jajca, mleko, mlečni izdelki in maščobe pa za približno desetino. Na podražitev žitnih izdelkov je še posebej občutno vplivala nedavna podražitev pšenice. Storitvene usluge so letos za 14,6% dražje kot lani, saj so se povečale cene obrtnih storitev za 17,2%, komunalnih storitev za 26,9%, najmanj pa so se povečale stanarine.

Življenjski stroški so se v letošnjih devetih mesecih povečali v primerjavi z istim obdobjem lani za 11,4%. To povečanje je

že sedaj večje, kot je bilo v vsem lanskem letu, in ko je bilo 10,5%. Največji vpliv na povečanje življenjskih stroškov ima podražitev hrane, ki je po naši sestavi življenjskih stroškov letos za več kot 15% dražja kot lani. Ker lahko v naslednjih mesecih pričakujemo nadaljnje povečanje življenjskih stroškov, saj se dogaja tako v vsakoletnem ciklu, se nam obetava še težji življenjski pogoji za delavce z najnižjimi osebnimi dohodki, družine z nizkim družinskim dohodkom in upokojeince.

Akcija, ki smo jo sprožili na II. konferenci sindikatov Slovenije junija letos, da ne bi bilo več osebnega dohodka v delovnih organizacijah pod 800 dinarjev, je sicer povzročila nekatere pozitivne premike. Se vedno pa prejema mesečne osebne dohodke do 800 dinarjev v Sloveniji približno 77 tisoč zaposlenih ali 17,7%. Ob tem poraznem podatku zaskrbljuje še posebej dejstvo, da delovne organizacije, ki jih tare ta problem, razen redkih izjem, še niso predložile programov za preusmeritev v tako proizvodno, ki bi v bližnji prihodnosti zagotavljala najnižje osebne dohodke 800 dinarjev.

Vse povedano narekuje potrebo proučiti nekatere instrumente v našem sistemu, ki bodo blazili najbolj kritične socialne razlike. Zlasti bo treba v bodoča tržna gibanja zavestno vgraditi sistem subvencioniranja nekaterih osnovnih življenjskih proizvodov (kruh, mleko itd.), kar delajo skoraj vse države v svetu, da s tem blažijo socialne razlike. Podražitev pšenice pri nas kaže, da se tega odrekamo, ne da bi se zavedali posledic. Pri stališču, da je treba subvencioniranje nekatere potrebščin vgraditi v naš siri življenjskih proizvodov oziroma sistem, vztrajamo celo neodvisno od stopenj inflacije.

Za sedanjí socialno-gospodarski položaj družine imamo kot bistveni indikator le upravičenost do prejemanja dodatka. Dokler ne bomo imeli še drugih kriterijev, predlagamo temeljito proučiti vlogo vseh oblik otroškega varstva. Otroški dodatek prejema v Sloveniji nekaj nad 100.000 upravičencev, ki preživljajo več kot 195.000 otrok. Med upravičenci do tega dodatka je okrog 50.000 taktih, katerih zakonski tovariši niso zaposleni, več kot 14.000 je samohranilcev, 82.000 upravičencev pa se preživlja samo s sredstvi iz delovnega razmerja. Od vseh pre-

jemnikov otroškega dodatka je 45.000 zaposlenih v industriji in rudarstvu. Mesečni povprečni osebni prejemki na družinskega člana upravičencev do otroškega dodatka so samo 355 dinarjev!

Teh nekaj podatkov kaže ob sedanjem naraščanju cen nujno spremeniti politiko otroškega varstva. V skladu za otroško varstvo so namreč določene rezerve, ki jih je mogoče porabiti za te namene brez dodanih obremenitev gospodarstva.

V Sloveniji je sedaj prijavljenih pri zavodih za zaposlovanje okrog 17.000 nezaposlenih delavcev. Nizek premoženjski cenzus dovoljuje, da prejema samo 6,45% nezaposlenih nadomestilo za brezposelnost. V skladih, s katerimi razpolagajo zavodi za zaposlovanje, pa bo do konca leta že nad 9 milijonov dinarjev za izboljšanje gmotnega položaja brezposelnih. S predlogom republiškega zakona o denarnem nadomestilu delavcem med časom brezposelnosti je predvideno, da se bo premoženjski cenzus povečal in da se bo upoštevalo tudi število otrok, ki jih imajo brezposelni. Ker na zakon ni moč več dolgo čakati, ga bo treba čimprej sprejeti po hitrem postopku.

Poleg naštetih vprašanj bo po našem mnenju treba urediti še nekatere druge zadeve, kot je npr. nadomestilo za čas delavčeve časne nezmožnosti za delo, podpreti prizadevanje republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Slovenije za ponovno uskladitev in valorizacijo pokojnin, ki mora upoštevati vpliv sedanjih podražitev na življenjske pogoje upokojeincev. Podpreti moramo tudi prizadevanja, da se še letos pripravi predloge za subvencioniranje stanarin tistim družinam, ki imajo nizke družinske prejemke, ker se pričakuje odmrznjenje stanarin v začetku prihodnjega leta.

Na osnovi že obrazloženih ugotovitev je predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije na seji 14. oktobra letos predlagalo naslednje nujne ukrepe, za katere vemo, da ne pomenijo trajnih rešitev, če jih ne bo spremljal širši program stabilizacije našega gospodarstva:

1.

Nekatere življenjske potrebščine, med katere štejemo osnovna živila in stanarine, naj se diferencirano subvencionira oziroma regresira z družbenimi sredstvi, hkrati pa naj se to stališče upošteva pri bodočih sistemskih rešitvah. Tudi tako bo mogoče zavreti naglo naraščanje cen na tem področju in vplivati na uravnavanje socialnih razlik ter na večkrat stihijsko gibanje osebnih dohodkov. Vztrajamo pri predlogu, naj zvezni izvršni svet in odgovorni organi v Sloveniji brez

odlaganja izdelajo predlog ukrepov, ki bodo trajneje stabilizirali tržišče osnovnih življenjskih potrebščin. Če navedeni organi menijo, da to ni mogoče, naj tako stališče utemeljijo in javno razložijo.

2.

Čimprej naj se sestane republiška skupnost otroškega varstva, prouči gibanje življenjskih stroškov in njihov vpliv na koristnike raznih oblik otroškega varstva ter sprejme odgovarjajoče ukrepe ter predloge (npr. o valorizaciji cenzusa za upravičenost do otroškega dodatka, valorizaciji višine otroškega dodatka, o povečanju pomoči družinam, ki dobivajo otroške dodatke, o subvencijah za prehrano otrok v šolah in otroških vrtcih, o določitvi višine pomoči za novorojenčke). Posebej je treba proučiti mejne primere glede cenzusa upravičenosti do otroškega dodatka.

Skupščina SR Slovenije naj čimprej po hitrem postopku sprejme predlog zakona o denarnem nadomestilu delavcem med časom brezposelnosti. Predlog zakona že pripravljajo upravni organi.

4.

Pokojnine, priznane v prejšnjih obdobjih, naj se uskladi z novopriznanimi pokojninami in valorizira, pri čemer se mora upoštevati vpliv sedanjih podražitev na življenjske pogoje upokojeincev. To je treba storiti s 1. januarjem 1971 na način in v višini, kot to predlaga skupščina skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Slovenije. Pri tem dajemo podporo predlogom o blažji regresivni valorizaciji življenjskih stroškov.

5.

Še letos se naj prouči subvencioniranje stanarin zaposlenim z nizkimi osebnimi dohodki oziroma družin z nizkimi prejemki zaradi predvidene odmrznitve stanarin. O tem je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije že opozoril izvršni svet Skupščine SR Slovenije na osnovi stališča svoje komisije za življenjske in delovne pogoje in stališč plenuma sveta Zveze sindikatov Jugoslavije.

— — —

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije opozarja, da uresničitev predlaganih ukrepov — z izjemo prvega, ki govori o diferenciranem subvencioniranju oziroma regresiranju nekaterih življenjskih potrebščin z družbenimi sredstvi — ne bo terjala za letošnje leto dodatnih sredstev, ker so ta že zbrana. Od hitrosti, s katero se bomo lotili uresničevati predlagane ukrepe, je v veliki meri odvisna učinkovitost ublažitev položaja delavcev z najnižjimi dohodki oziroma družin z najnižjimi prejemki.

PRED DVAJSETIMI LETI

SINDIKALNA ORGANIZACIJA ŽELEZARNE ŠTORE OB PREHODU V SAMOUPRAVLJANJE

I.

Odkar je pred 25 leti naše sindikalno gibanje postalo enotno v vsej državi, so sindikati kot družbenopolitične organizacije opravili v našem gospodarskem in kulturnem življenju nadvse pomembno delo. Njihova dejavnost pa je bila že pet let pozneje — ob uvedbi samoupravljanja — postavljena na povsem nove temelje in služi odtlej v prvi vrsti utrjevanju gospodarskega in splošno družbenega samoupravljanja. Kot delavska združenja naši sindikati prizadevno varujejo tudi druge določene interese in zahteve svojega članstva. Na eni strani so nekatere nekdanje funkcije sindikalnih organizacij — zaradi odločilnih premikov v družbeni ureditvi — prenehale, na drugi strani pa so sindikati pridobili nove, v samem bistvu današnjega samoupravljanja osnovane naloge.

Temeljna pridobitev socialistične revolucije je samoupravljanje, ki ima nalogo, da razvije pravilne družbenoekonomske odnose, pospešuje dejavnost proizvajalcev ter sodeluje pri ustvarjanju pogojev za porast splošnega življenjskega standarda. Samoupravljanje je postalo poglavitni in odločilni faktor v racionalnem usmerjanju proizvodnje in delitve. Sindikalna organizacija pa dopolnjuje to gospodarjenje še s tem, da usklajuje samo-

upravne odnose z vsakokratno stopnjo materialnega razvoja in tako vpliva na poglobljanje samoupravnega sistema. V tem leži široki pomen delavnega sindikata, ki se ne zadovolji zgolj s svojim formalnim obstojem, temveč zna opozarjati in spodbujati, svetovati in vplivati in to vselej z vidika pravic in upoštevanih interesov delovnih ljudi. Dolžnost sindikata je, da nadzira ustreznost razmerja med osebnimi dohodki in med produktivnostjo. V sindikatu združeni delovni ljudje pa naj obravnavajo tudi splošni politični razvoj, ga usmerjajo in s tem uveljavljajo svoje družbene interese.

Pred dvajsetimi leti so bili v življenje poklicani prvi delavski sveti. Kjerkoli so člani in funkcionarji — sindikalisti znali prav voditi in nastopati, je vloga sindikata ostala pomembna in neokrnjena. Njihovi laštini presoji je bilo prepuščeno, ali zavzamejo vsak čas tudi svoje stališče do problemov, ki se nenehno porajajo v sleherni delovni organizaciji.

Doba dvajsetih let je bila dolga, da je lahko ogromna večina proizvajalcev bila uvedena v samoupravljanje. Nešteto teh naših ljudi pa je spoznalo tudi dejavnost in pomen sindikalnih organizacij. Naše samoupravljanje je v glavnem rezultat spoznanj, ki so jih dosegli predvo-

ne delavske sindikalne združbe v obrambi pred izkoriščevalnim kapitalističnim sistemom.

Ko so naši delavni ljudje prevzemali podjetja v svoje upravljanje, mnogi med njimi še niso poznali daljnosežnosti in tehtnosti podeljenih jim pravic. Premnogi niso poznali vzrokov nastanka in tudi ne vloge sindikalnih gibanj v industrijsko že razvitih državah. Vse te ljudi je bilo treba seznaniti z njihovimi pravicami, ki so jim bile podeljene z uvedbo delavskega samoupravljanja in s katerimi se je morala uskladiti tudi sindikalna dejavnost.

V onih, tako pomembnih dneh in mesecih pred dvajsetimi leti je zlasti tudi sindikalna organizacija metalurških delavcev **Železarne Štore** dojela potrebo, da začne vzgajati svoje proizvajalce, jih izšolala za bodoče delo in jih pouči o samoupravljaljskih pravicah in dolžnostih, a jim prikaže tudi zgodovino delavskega sindikalnega gibanja in njegov novi pomen.

Ko je bil s temeljnim zakonom o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih z dne 2. 7. 1950 odrejen prenos proizvajalnih sredstev v gospodarsko upravljanje delovnih kolektivov (delavskih svetov in upravnih odborov), ti upravljalni organi, potem ko so bili izvoljeni, še prav do leta 1952 niso bili dovolj razviti in samo-

stojni. Šele zakon o planskem vodstvu narodnega gospodarstva in nekateri drugi zakonski predpisi so izvoljenim organom delavskega samoupravljanja začrta-li povsem jasno pot njihove bodoče dejavnosti. Dotlej pa je še moral veljati sistem dajanja planskih direktiv.

Prenos gospodarjenja s proizvajalnimi sredstvi iz državne gospodarske uprave na delovne kolektive je bil opravljen sicer brez zamude, vendar so bila delovnim ljudem potrebna razna napolnila, ki so terjala ustrezno dopolnitev gospodarske zakonodaje. Hitro je zlasti bilo treba sprožiti proces usposobljenostne prilagoditve dotedanjih mezdnih delavcev vlogi proizvajalcev in samoupravljalcev. Iz tistega časa so ostali ohranjeni zapiski, ki vsebujejo nekaj v vseh obratih vsem delavcem **železarne** po zvočniku objavljenih kratkih referatov. Tako se je začel vzgojni pouk delavcev — samoupravljalcev, bil pa je tudi že združen z vabilom na **občni zbor sindikalne podružnice metalurških delavcev Železarne Štore**. Ta sindikalni občni zbor, prvi po izvolitvi organov samoupravljanja v železarni, se je vršil sicer šele v februarju 1951, vendar so dotlej že bili vidni prvi rezultati uvajanja in prilagojevanja.

Ti referati naj bodo — ob 20. obletnici delavskega samoupravljanja — na tem mestu objavljene!

II.

Nekdanji pomen sindikalnih organizacij

Zgodovina nastanka sindikatov ter razvoja, borbe in uspehov sindikalnega gibanja je v vsem vedno bolj stopnjevanem razvoju industrije tesno povezana z zgodovino delavskega razreda samega. Naloge, ki so jih hoteli izpolniti delavski sindikati, so bile vedno tudi cilji vsega delavskega razreda.

Podjetja v rokah zasebnih lastnikov in kapitalističnih združenj so v svojem industrijskem razvoju v drugi polovici 19. stoletja vedno brezobzirneje izkoriščala svoje delavstvo. Podjetniki so stremeli za tem, da dosežejo čim večji dobiček. Ker so oni sami predstavljali vladajoči družbeni razred, ni državna oblast dajala ne industrijskim ne drugim delavcem pred njihovimi izkoriščevalci nobene zaščite. Zato so delavci tem bolj občutili potrebo po samoobrambi. Začeli so se združevati in organizirati. Iz njihove težnje po obrambi pred izkoriščanjem so se porodili sindikati, ki so nastopali kot borbeno organizacija delavskega raz-

(Nadaljevanje na 15. strani)

Sindikalno gibanje je bilo pred vojno v Celju razmeroma močno. Na tem in podobnih tečajih so sodelovali tudi naši delavci

PRED DVAJSETIMI LETI

(Nadaljevanje s 14. strani)

reda in imeli nalogo varovati njegove interese in mu dosežati boljše delovne razmere.

Okoliščine, ki so povzročile tolikšno zapostavljenost delavcev, so bile predmet raziskovanja že nekaterim sociologom in filozofom, vendar jih je z najvišjo znanstvenostjo prvi proučil šele Karel Marx. Ugotovil je glavna nasprotja kapitalistične družbene ureditve. Njegov nasvet in ukaz: »Proletarci vseh dežel, združite se!« je izviral iz spoznanja, da obstaja le ena pot, ki naj privede delavski razred do uspeha v boju proti neenakopravnosti in izkoriščanju. Na to pot pa bi se morale podati delovne množice tesno strnjene in organizirane, vse prežete z eno voljo in vse z istim ciljem. Dobro organiziran skupen nastop vseh delovnih množic sveta je neizogiben pogoj za doseganje socialnih in političnih uspehov in za zmago delavskega razreda.

Sindikalno gibanje se je rodilo v dobi, ko so nekatere države dosegle višjo stopnjo svojega industrijskega razvoja, ko je bila težnja kapitalističnih podjetnikov za čim večjim dobičkom vedno očitnejša in ko so industrijski delavci lahko spoznali, da jim državna oblast ne bo dala zaščite pred izkoriščanjem podjetnikov. Vsemogoči podjetniki so še sami predpisovali delovni čas in določali minimalni delovni zaslužek. V svojem »Kapitalu« nam je podal Marx nazorno sliko razmer v tovarnah in drugih podjetjih zapadne Evrope in Združenih držav Severne Amerike. V teh tovarnah so bili zaposleni tudi nedorasli otroci obeh spolov. Bili so najcenejša delovna moč. Da je trpel njihov telesni in duševni razvoj, družbenim oblastnikom ni bilo mar. Delovni čas je znašal od 12 do 16 ur na dan. Zaščitnih ter higijenskih sredstev ali naprav ni bilo in delavci tudi niso bili socialno zavarovani. Mezda, ki jo je delavec prejemal, je bila komaj tolikšna, da je obnavljal svojo delovno silo, ni pa mogel zadovoljiti niti najskromnejših kulturnih potreb. Če je delavec zbolel ali opešal, je izgubil pravico do stanovanja v podjetnikovi hiši in je moral z družino na cesto, prepuščen revščini in pomanjkanju. V družinah brezposelnih delavcev sta vladali lakota in tuberkuloza.

Skupna težnja po samoobrambi je narekovala ustanovitev delavskih organizacij. Ločilne razlike, ki so obstajale zaradi razlik v narodnosti in veri, so se začele rušiti. Isti interesi so družili ves delavski razred. Bili so toliko močni in vredni skrajnih naporov, da tudi državne meje niso mogle razvoja borbe delavcev — proletarcev preprečiti. Zato je sindikalno gibanje dobilo mednarodni in s tem svetoven pomen.

Vendar je sindikalno gibanje kot organizirani boj proti neposrednemu izkoriščanju delavskega razreda imelo že v vsem svojem začetku tudi širši cilj: prenesti vso državno oblast na delavski razred, ker samo on lahko uveljavi socialno in humano družbeno ureditev.

Dobro organizirano, borbeno in med sabo povezano nastopanje sindikatov je dosegalo vedno več uspehov. Najmočnejše orožje delovnih ljudi v tej borbi so bile delovne stavke. Z njimi je delavstvo lahko prisililo svoje kapitalistične delodajalce bodisi k skrajšanju delovnega časa ali povečanju mezde bodisi k odpravi drugih socialnih krivic. Dokler je trajala stavka, ni bilo proizvodnje. Dobavne obveznosti podjetnika pa so dospedale in ob zamudni izpolnitvi povzročale odškodninsko dolžnost. Z vsako ustavitvijo proizvodnje sta podjetniku prenehala dohodek in dobiček. Sindikalno dejavnost je budilo in usmerjalo politično vodstvo, ki so ga sestavljali najboljše, najbolj razgledani in izkušeni delavski voditelji.

III.

Jugoslovanski sindikati

Na našem sedanjem državnem ozemlju so bile prve sindikalne organizacije ustanovljene šele v zadnjem desetletju preteklega stoletja. Srbija in Hrvatska sta imeli vsaka svojo samostojno sindikalno organizacijo. Slovenski sindikati pa so bili sestaven del avstrijske sindikalne organizacije, ki jo je vodila vseavstrijska socialno demokratična stranka.

Težnje delavskih organizacij so imele svoj izvor v osnovnih življenjskih interesih vseh izkoriščanih delovnih ljudi. Zato je vladalo med stremljenjem delavske politične organizacije, ki ji je komunistična stranka dala radikala-

len, brezkompromisno revolucionaren program, in med dejavnostjo sindikatov popolno soglasje. Sindikalne organizacije so imele nalogo, da delavce vzgajajo in jih prepričajo o tem, da obstaja samo ena pot do cilja, namreč pot revolucije. Kjerkoli je kdaj bila dejavnost sindikata ohromljena ali po državni oblasti nevtralizirana, se je pojavila nevarnost, da prevlada oportunističen. V prvih letih stare Jugoslavije so se nenehno razvijali boji med sindikalno doslednostjo na eni ter med vladajočim protidelavskim družbenim razredom na drugi strani. Celo v sindikalnih organizacijah samih so se pojavljala oportunistična in h kompromisom težeča stališča. Sindikati v Srbiji so nato prvi zatrli poskuse depolitizacije v svojih organizacijah. V aprilu 1919 je na kongresu sindikalnih organizacij bila ustanovljena enotna organizacija z imenom »Centralni delavski sindikalni svet Jugoslavije«. S tem beograjskim kongresom je bila ustanovljena enotna državna sindikalna centrala. Številni nadaljnji kongresi pa so združili sindikalne enote po njih delovnih strokah. Delavstvo je v enotnem nastopanju že uveljavljalo svoje materialne zahteve tudi z mnogimi stavkami.

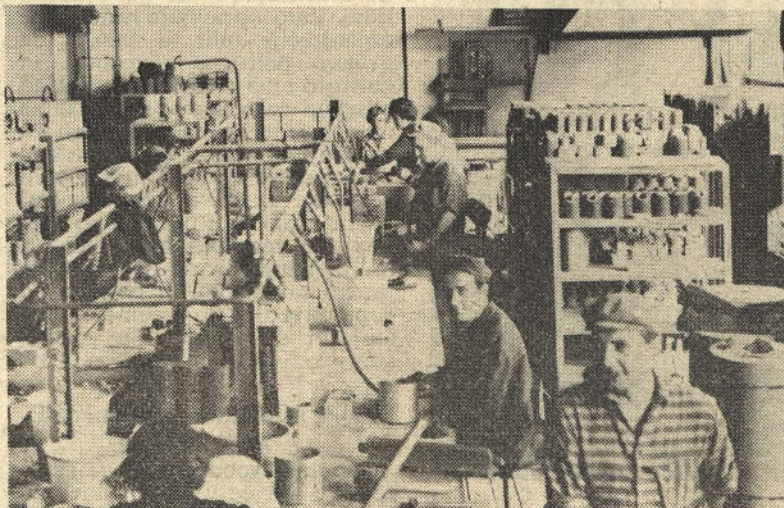
Dejavnost sindikatov, povezanih z vodstvom komunistične partije, je dobivala med delavstvom vedno več ugleda in opore. Iz volitev v ustavodajno skupščino dne 28. novembra 1920 je komunistična stranka izšla kot tretja politična sila v državi. Toda že dober mesec kasneje je minister za notranje zadeve z zloglasno »obznanom« preprečeval delovanje razrednih delavskih organizacij in komunistične stranke. V avgustu 1921 je ta prepoved dobila tudi zakonito moč v zakonu o zaščiti države. Poslanski mandati komunističnih poslancev so bili razveljavljeni. Sledile so nešte-

te aretacije. Domovi revolucionarnih sindikatov so bili izročeni režimu predanim »desnim« socialistom. Trajalo je dokaj let, da so v sindikalnih organizacijah spet prevladali uvidevnejši in globljim delavskim interesom naklonjeni ljudje. Dne 6. januarja 1929 uvedena monarhistična diktatura pa je vedno živahnejše sindikalno gibanje znova zatrla in dala oporo oportunistični struji, ki je dejansko služila vladajočemu razredu. Porajal se je čas svetovne ekonomske krize, ki je povzročila porast števila brezposelnih. Delavstvo je izgubilo vso zaščito in zaslablo; bilo je prepuščeno samovolji zasebnih podjetnikov, ki so delovne prejemke svojih delojemalcev brezobzirno zniževali.

V ilegalo pahnjena komunistična stranka pa je sčasoma spet s svojimi pripadniki dosegla v URSS (ujedinjeni radniški sindikalni savez) popolno nadvlado. Tako je lahko spet sindikalna organizacija pod vodstvom stranke odredila in vodila stavke, sodelovala je pri sklepanju kolektivnih pogodb in pri določanju minimalnih delavskih mezd. Zaradi brezkompromisnega načina borbe so bili doseženi leto za letom večji uspehi. Sindikalna organizacija je v večjih mestih države vodila tudi številne politične demonstracije, brezposelne delavce pa združevala v skupine in odbore ter jih podpirala v akcijah za prejemanje gnotne pomoči.

Vse svoje mnogostranske naloge je sindikalna organizacija opravljala kljub oviri, ki ji je delo oteževala vso dolgo dobo od l. 1920 do l. 1937. Kakor v samih sindikatih, tako je predvsem tudi v vodstvu partije mnogokrat zavladal močan vpliv popustljivih oportunistov. Pri raznih akcijah se je tedaj pokazala potreba po odstranitvi takega vpliva. V boju proti frakcionizmu sta partija in sindikat trošila mnogo dragocenega časa. Pri onih članih, ki razmer niso dovolj poznali, je pa trpel tudi njen ugled.

Te nezdrave razmere so vladale prav do leta 1937, ko je na čelo jugoslovanske komunistične stranke novo postavljeni vodja Josip Broz z odločnim nastopom znal pridobiti omahljivce in odstraniti vztrajne nasprotnike iz strankinega vodstva. Sedaj šele je bila stranka očiščena nevarnih besedovalcev in pojavov. Postala je v svojem ukrepanju enotna in pogumna. Toda prečiščena osrednja sindikalna organizacija je v svojem bojevitim in nepopustljivem nastopanju le premgogokrat morala razkriti svojo zvišeno nalogo, da vzpostavi oblast delavskega razreda. Njena prizadevanja, skladna s cilji same partije, so težila za tem, da se za vselej onemogoči izkoriščanje človeka po človeku. Zato je vladajoči

V jedrarni livarne II

(Nadaljevanje na 16. strani)

PRED DVAJSETIMI LETI

(Nadaljevanje s 15. strani)

družbeni razred znova pokazal svojo nestrpnost proti njej. Državna oblast je dne 28. 12. 1940 sindikalno organizacijo razpustila. Ob presojanju posameznih možnosti vojnih zapletov v že besneči vojni in ob nejasni sliki bodočih mednarodnih dogovorov je buržujska vlada želela prepričati delavstvu vsak organiziran poseg v dogodke.

Naloge sindikatov so prešle na partijske organizacije in komiteje.

IV.

Vojni čas 1941—1945

Ko sta v aprilu 1941 nacistična Nemčija in fašistična Italija napadli Jugoslavijo in okupirali njena ozemlja, revolucionarna jugoslovanska organizacija torej ni več obstajala. Namesto nje pa so partijski komiteji razvili tem intenzivnejšo delavnost. V posameznih podjetjih že ustanovljeni odbori z imenom »odbori delavskega edinstva« so jim bili v veliko pomoč. Stiki partije z delavstvom torej nikakor niso bili prekinjeni. Komunistična partija je bila edina politična organizacija, ki je z jugoslovanskih tal pozvala ljudstvo v boj proti okupatorju. Ustanovila je enotno ilegalno organizacijo »Delavsko enotnost« in v njej pridobivala delavce za vstop v Osvobodilno fronto in za sabotažne akcije proti okupatorju. Ko se je v letih 1944 in 1945 okupator postopoma v boju umaknil z našega ozemlja in poskušal porušiti tovarne ter industrijske in komunikacijske naprave, so se temu uničevanju uprli in ga preprečevali od delki oboroženih delavcev, organiziranih v »Delavski enotnosti«.

Prvi partizanski odredi so bili sestavljeni iz vrst delavstva, v njih pa so bili najboljši borci oni, ki so prejeli svojo vzgojo in si ustvarili prepričanje o potrebi pravičnejše družbene ureditve prav v sindikalnih organizacijah.

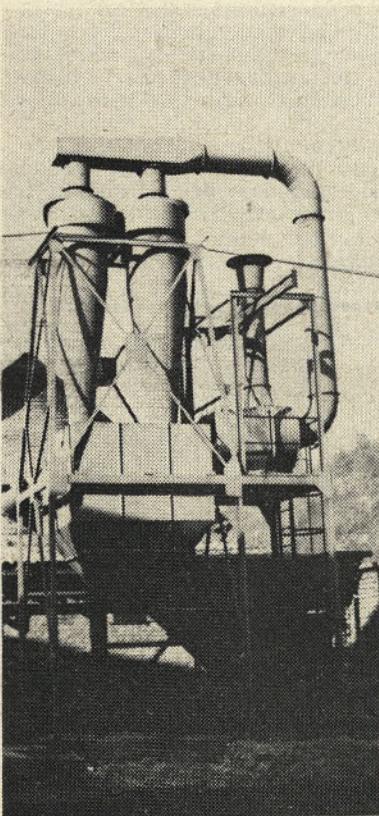
Neovrgljivo dejstvo je, da je ravno delavski razred bil najboljeje in najzavednejši družbeni razred Jugoslavije. Zato je dal in obvaroval vse ljudski revoluciji značaj socialistične revolucije. Ravno delavski razred je najbolje poznal pomen narodno osvobodilne borbe in njena dva cilja: izgnati okupatorja z naše rodne zemlje in odstraniti vladno protidelavskega družbenega razreda, pri tem pa vzpostaviti in utrditi lastno oblast. Prejšnji sindikalni delavnosti, ki je nekaj mesecev pred sovranim vdorom morala prenehati, gre v znatni meri zasluga, da so ideje socializma nenehno ponikale med vse plasti našega ljudstva.

V decembru 1944, ko je že bil osvobojen znaten del naše domovine, se je v Beogradu vršilo zborovanje, na katerem je bil sestavljen Centralni sindikalni ak-

cijski odbor. Hitro so nato bili ustanovljeni tudi lokalni akcijski odbori in že so se na vedno večjem osvobojenem ozemlju snovale celične sindikalne podružnice. V drugi polovici januarja 1945 je v Beogradu potekla vsedržavna sindikalna konferenca delavcev in uslužbencev Jugoslavije. Sprejeti so bili sklepi o značaju, sestavi in nalogah sindikatov v novi Jugoslaviji.

S sprejetimi sklepi zborovalcev je bil postavljen temelj novemu sindikalnemu delu, toliko drugačnemu od predvojnega že zato, ker ga usmerjajo tri značilne novote: enotnost sindikalnega gibanja v vsej državi, enakopravna vključitev intelektualnih delavcev kot sindikalistov v novo osnovane organizacije ter potreba po prilagoditvi sindikalne dejavnosti novim nalogam, predvsem podpori in vodenju delavskega razreda kot novega družbenega oblastnika.

Vsodržavna sindikalna konferenca v januarju 1945 se je vršila v času, ko je zapadni del naše domovine še bil pod oblastjo okupatorja. Zato je med zaključki konference bila kot prva postavljena zahteva, da je zlasti v sindikalno dejavnost treba zajeti vse razpoložljive sile delovnih ljudi za pomoč vojni fronti in za pospešitev zmage nad fašizmom.

Znatna sredstva so vložena v naprave za izboljšanje pogojev dela

V.

Sedanji splošni pomen sindikatov

V novo uvedenem družbenem redu je delavski razred izključni nosilec oblasti, zato je v njegovem interesu, da ohrani svojo enotnost in organizirano urejenost. Med družbenimi organizacijami, ki vplivajo na splošni gospodarsko politični razvoj, zavzemajo pomembno mesto tudi sindikati. V njih združeni delovni ljudje sodelujejo neposredno pri razvijanju socialističnih odnosov in družbenega samoupravljanja.

Naloge sindikatov se neprestano širijo in poglobljajo. Ta porast dela in nalog sindikatov je posledica novozgrajene ali obnovljene industrije, povečanja produkcije, izboljšave izdelkov ter splošnega nastopanja vedno novih subjektivnih in objektivnih delovnih problemov. Delovni človek je primoran dodobra poznati svoj družbeni in delovni položaj, ker mu ta položaj že sam po sebi predpisuje odnos do delovnih tovarišev in do dela samega. Vse to so neogibni pogoji za več ali manj kontrastno rast življenjske ravni delovnega človeka.

Sindikati varujejo interese delavcev. Končni cilj socializacije vsega družbenega življenja je doseganje boljših delovnih razmer, torej zlasti krajšanje delovnega časa, najugodnejši in najvarnejši način dela in pri vsem tem čim višji življenjski standard, ki morajo biti vanj zajete razen materialnih tudi kulturne vrednote.

Izvajanje te socialne dejavnosti spada med osnovne naloge sindikalne organizacije, ki skrbi za delavstvo ali tudi le za poedinca bodisi v vprašanju osebnih dohodkov, prehrane in druge oskrbe ali zadev socialnega zavarovanja bodisi v urejanju najrazličnejših delovnih odnosov.

Socialistično družbeno gospodarstvo je v našem samoupravljanju možno samo tam, kjer obstaja dovolj številen kader politično zavednih in razgledanih ljudi. Zato opravljajo sindikalne organizacije tudi to nalogo, da dvigajo politično zavednost in kulturni nivo delovnih ljudi. Med posebno važne naloge sindikalne organizacije spada tudi skrb za uvajanje najbolj demokratične prakse v urejanju delovnih odnosov. Iz take prizadevnosti izvira lahko tudi potreba po ugotavljanju morebitnih nevednosti in pomanjkljivosti v delovnopравни zakonodaji in potreba po dopolnitvi ali celo spremembi obstoječih delovnopravnih predpisov.

VI.

Vloga sindikatov v zakonodaji in gospodarstvu

Popolne svobode svojega združevanja kot že v sami ustavi zajamčene pravice se delavski razred poslužuje zlasti v sindikatih,

ki mu odpirajo široko pot za uveljavljanje najrazličnejših zahtev. Vselej in v vsaki državi ustreza legislatura interesom vladajočega razreda. V socialistični državi, ki ji vlada delavski razred, pridejo nujno do veljave delavski interesi. V vsakem snovanju predpisov, posegajočih v delovna razmerja, sodeluje naša sindikalna zveza kot neomahljiva zaščitnica in najvišja predstavica delavskih interesov.

Medtem ko je v stari Jugoslaviji veljal osemurni delavnik le izjemoma za določena podjetja, je sedaj povsod ta delovni čas vpeljan kot pravilo, toda v določenih industrijskih podjetjih znaša delavnik le 5 do 7 ur. Z uredbi z dne 4. 7. 1946 o plačanem letnem dopustu je zaživelo v sami ustavi vsebovano določilo. Delavski razred je dobil pravico do plačanega letnega dopusta. V času prejšnjih režimov je bila možnost delavčeve zaposlitve povsem odvisna od gospodarske in tržne konjunktore. Višina delojelčeve mezd se je ravnala po rentabilnosti podjetja in po samovoljni podjetnikovi odmeri lastnega čistega dobička. Plačani dopusti bi torej povzročili povečanje proizvodnih stroškov in s tem otežitev konkurenčne sposobnosti proti drugim enakovrstnim podjetjem, ali pa vsaj pripustitev delavstva k udeležbi pri delitvi dobička. V samoupravljanju pa delo ni več neprijetno breme, ni več osnova za izkoriščanje in ni več zlo, ki človeka kot služabnika kapitalističnim podjetnikom ponižuje. Delo je spremenilo svoj značaj: postalo je častno sredstvo za doseg splošnega ljudskega blagostanja in sredstvo za pridobitev pravic, ki jih ustava zagotavlja delovnim ljudem. V samoupravljanju postane delavec graditelj lepše bodočnosti svojemu ljudstvu. Zato je plačan dopust ne samo del odmene za opravljeno delo, temveč tudi dolžno častno priznanje delovnemu človeku.

Z zakonom o socialnem zavarovanju delavcev in uslužbencev in njihovih družin so prejeli delovni ljudje široko socialno zaščito. Za izvajanje določb tega zakona pa je potrebno sodelovanje sindikalne organizacije, ki je na ta način postala nosilka družbenega varstva pravic zavarovancev. Sindikalna organizacija sodeluje pri reševanju delovnih sporov in obravnavanju delovnih odpovedi, pomaga zavarovancem pri uveljavljanju raznih njihovih pravic, podpre jih s pritožbo proti odločbam, izdanim na področju socialnega zavarovanja itd.

Pomembna funkcija, ki jo ima sindikat pri upravljanju podjetij, sega s tem tudi v samo proizvodnjo. Pri izpolnjevanju nalog, ki jih imajo delavci v samoupravljanju kot tehnično napredujoči proizvajalci, je udeležena

(Konec na 19. strani)

NEZGODE PRI DELU

V mesecu oktobru 1970 je bilo po obratih in oddelkih naslednje število nezdod pri delu:

Jeklarna 2, valjarna 1, livarna I. 4, livarna II. 3, obdelovalnica valjev 1, mehanična delavnica 3, energetski obrat 1, promet 2, ekspedit 2. Skupaj 19.

Brez nezgode pri delu so bili naslednji obrati oziroma oddelki:

Elektroplavž, Modelna mizarna, Šamotarna, Elektrodelaavnica, Komunalni oddelek, Razvojni oddelek, OTK, Ostale službe, Stanovanjska enota + rekreacija.

Na poti na delo in z dela so bile prijavljene 3 nezgode in sicer: po ena iz valjarne, obdelovalnice valjev in mehanične delavnice.

Pri delu so se poškodovali:

JEKLARNA:

BUKOVSEK Ivan. Pri čiščenju livne plošče je naslonil železni drog na rob livne jame, ta je zdrsnil in ga udaril na gleženj.

DOLSEK Anton. Pri menjavi klinastih jermenov na rafami (rafama še ni mirovala!) mu je stisnilo tri prste na levi roki.

VALJARNA:

HAZIČ Josip. Pri odpenjanju verig ga je gredica stisnila za palec desne roke.

LIVARNA I.:

MECILOVSEK Franc. Pri zapenjanju jedronosilcev je stal na kalupnem okvirju, s katerega mu je zdrsnilo in je padel ter si poškodoval desni bok in stegno.

RATAJC Ivan. Pri nakladanju kokil z žerjavom na vagon ga je stisnilo med vagon in kokile (neprevidnost prometnega oseba!).

ČEPIN Alojz. Pri nakladanju zlozmine mu je komad zlozmine stisnil palec desne roke.

PLEVNIK Ivan. Pri jemanju probe mu je brizgnilo tekoče železo za čevelj in ga opeklo po narti desne noge. Imenovani ni imel odgovarjajoče (kratke) delovne obleke.

LIVARNA II.:

STEFANEC Stanko. Pri razmaganju modela se mu je snelo kladivo, nakar je pri zamahu udaril z roko po kalupnem okvirju. Imenovani je uporabljal neustrežno orodje.

ZERJAV Jože. Pri pobiranju kladiva s tal mu je padel ulitek z mize stabilnega brusilnega stroja na kazalec desne roke in mu ga poškodoval.

ZULA Vinko. Pri izbujanju jeder je bilo treba jedrovniki obrniti, pri čemer mu je stisnilo kazalec leve roke.

OBDELOVALNICA VALJEV:

IBRAHIMOVIČ Ramizu je pri zategovanju zdrsnil ključ tako, da je omahnil nazaj in se udaril v komolec desne roke.

MEHANIČNA DELAVNICA:

ZAVŠEK Ivan je pri montaži tekalnega kolesa na žerjavu močno dvignil kolo preko droga ter začutil bolečine v križu.

JEZOVSEK Slavko je prijel za konec navite vzmeti in se na ostrini urezal na dlan desne roke. To nezgodo lahko okarakteriziramo kot tipičen primer nevestnosti pri delu.

STARLEKAR Bojan se je pri varjenju (ozko delovišče!) obrnil

in istočasno z vročo elektrodo poškodoval levo oko.

ENERGETSKI OBRAT:

KROFLIČ Ivanu je stisnilo četrty prst desne roke, ko se je sod odmaknil pri dvigovanju na stojalu.

PROMET:

SENGER Ivanu je pri utirjanju iztirjenega štiriosnika železni vzvod stisnil prstaneč leve roke.

KREGAR Oto se je pri izstopu iz kanala udaril na desno stran reber.

»BELE VRANE«

ali kako spoštujemo predpise o varstvu pri delu v našem kolektivu

Mnogo člankov je že bilo napisanih o predpisih o varstvu ter o zaščiti delavcev na delovnih mestih. Človek dobi vtis, da je ta problematika vsakodnevno prisotna in morda celo odvečna, pa vendar ni tako.

S tem sestavkom bi želel opozoriti prav na te probleme tj. kako vsakodnevno izvajamo predpise o varstvu pri delu in kako koristimo zaščitna sredstva. Postavlja se celo vprašanje, ali vsi zaposleni v naši delovni skupnosti uveljavljamo (spoštujemo) predpise o varstvu pri delu, ali je to domena samo posameznikov. Tehtnica se nagiba v korist slednjih na eni strani, in škodo drugih (tudi družbe) na drugi strani. Navedem naj nekoliko primerov nespoštovanja predpisov o varstvu pri delu in naši vsakodnevni praksi. V vseh obratih bomo lahko kaj hitro prepoznali te vsakodnevne kršitelje—vzdrževalce. Vzdrževalcem mehanične, elektroobrata in energetskega oddelka so kaj malo mariti predpisi in njihova osebna varnost. Ali so upravičeni? Ali se njim res ne more zgoditi nobena nezgoda? Ali celo izzivajo nezgodo? Zakaj?

Temeljni zakon o varstvu pri delu je dovolj precizen in nedvoumen, dobro poznamo (ali vsaj naj bi poznali) zvezne, republiške in interne predpise. Vsakoletna testiranja vas organizatorjev proizvodnje iz predpisov o varstvu pri delu dovolj zgovorno dokazujejo, da vsi dobro poznajo vse obstoječe predpise. Zakaj jih potem v praksi ne spoštujemo oz. izvajajo? Zakaj veljajo oz. morajo veljati isti predpisi za vse pisi za vse osnovne obrate?

Kaj lahko si predstavljamo, kako se počuti delavec v osnovnem obratu na svojem delovnem mestu, zaščiten od nog do glave z vsemi predpisanimi zaščitnimi sredstvi, ko mimo njega stopajo

vzdrževalci, velikokrat tudi inženirji, tehniki in delovodje kot osnovni nosilci reda in zgleda, nezaščiteni pred vsemi prežičimi nevarnostmi. Nerazumljivo je, da nas mora šele huda nesreča opozoriti, da je mnogo bolje, če si dobro zaščiten, kot pa da postaneš invalid ali celo izgubiš življenje.

Zadnja statistika nezdod pri delu nam jasno nakazuje te probleme. Pretežna večina ponesrečenec je iz vrst novincev (preko 50%). Ta odstotek nas resno opozarja da z vso resnostjo in doslednostjo pristopimo k razreševanju tega problema. Ravno dušnost do problema bo morala izginiti iz dnevnega reda, saj nam zdrav in čvrst delavec predstavlja največje bogastvo v naši družbeni ureditvi.

Če želimo zmanjšati število nezdod pri delu, bomo morali vsi zaposleni v naši delovni skupnosti, dosledno spoštovati in izvajati vse naše predpise o varnem delu. To mora biti odslej naš osnovni smoter. Nikomur in nikoli pa ne smemo dovoliti, da bi kršil sprejete predpise in zakone!

EKSPEDIT:

GORJUP Pavel. Pri zapenjanju ladje se je odprla stranica in mu stisnila mezinca desne roke. (Neustrezno zaprta ladja!)

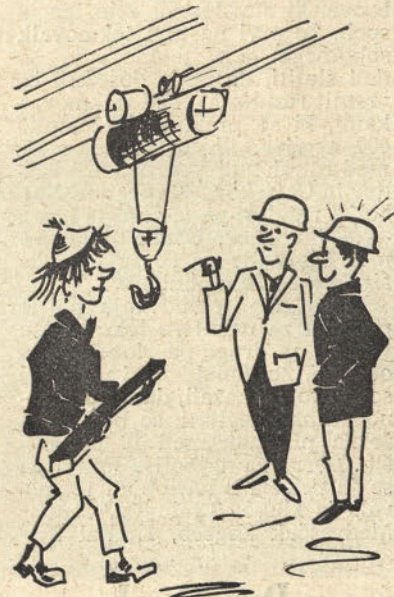
KITAK Avgusta je pri nakladanju ulitkov, ki so bili naloženi v pločevinaste sode, zdrsnil sod in ga urezal po zapestju desne roke.

Problematika:

Od skupnega števila nezdod pri delu zaznamujemo tudi v tem mesecu velik odstotek (68%) delavcev — novincev. Ta številka nazorno dokazuje, da se z novosprejetimi delavci vse premalo ukvarjamo oziroma jih premalo podučujemo in uvajamo v delo.

Težki poškodbi **RATAJC** Ivana pa bi se lahko izognili, če bi bili predhodno pri delu podvzeti vsi varnostni ukrepi.

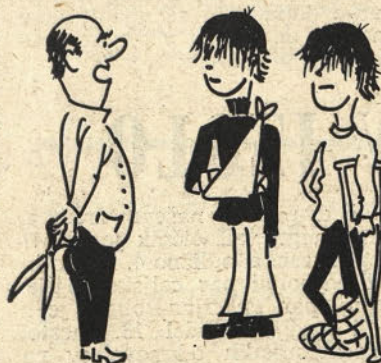
SLUŽBA VARSTVA PRI DELU

Tovariš šef, temule dajte poleg čelade še mrežo za lase

- Zakaj pa vidva nimata čelade?
- Jaz sem iz mehanične.
- Jaz pa iz električne.

Že vem kaj moram storiti, da se ne bosta več poškodovala

ŠPORT IN REKREACIJA

Uspeh na državnem prvenstvu

V soboto, 24. 10. in v nedeljo, 25. 10. je bilo v Hali športova v Krapinskih toplicah na prekrasno urejenem štiristeznem avtomatskem kegljišču državno prvenstvo za posameznice v disciplini 2 x 100 metov.

Sodelovalo je 53 tekmovalk iz vse države; od tega je Slovenijo zastopalo 17 tekmovalk iz naslednjih klubov: Ljubljana Center, Branik Maribor, Kovinar Štore, Fužinar Ravne, Gradis Ljubljana, Konstruktor Maribor in Triglav Kranj. Naše društvo sta zastopali tekmovalki Ocvirkova in Vebrova, ki sta dosegli zelo lep uspeh. Že prvi nastopi tekmovalk šobotnega dela tekmovanja so dali slutiti, da bodo doseženi izvrstni rezultati. Med tekmovalkami, ki so prekoračile znamko 400 kegljev, jih je bilo kar 36, med njimi tudi Vebrova 429 kegljev in Ocvirkova 417 kegljev. Najboljši rezultat pa je dosegla Janša — 440 kegljev. Ostale predstavnice Slovenije pa so se vse plasirale med 20 najboljših.

Drugi dan tekmovanja pa je prinesel za nekatere tekmovalke veselje, za druge pa globoka razočaranja. Že dopoldanski rezultati so zgovorno kazali, da bo potrebno krepko kegljati, če bo katera želela plasman med 10 najboljših. Borba za najboljša mesta pa se je pričela z nastopom tekmovalk iz klubov Ljubljana Center, Medveščak Zagreb, Kristal Z.

njanin, Kovinar Štore, Fužinar Ravne in Konstruktor Maribor. Naši dve tekmovalki sta imeli ugoden tekmovalni raspored, saj so vse zgoraj našete predstavnice klubov tekmovala pred njima. Obe sta odlično kegljali in ponovili dobre rezultate prejšnjega dne. Tako je Ocvirkova dosegla v nedeljo 420 kegljev, Vebrova pa 402 keglja. Končni vrstni red pa je naslednji: Janša, Ljubljana Center, 878 kegljev; Sivka, Medveščak Zagreb, 873 kegljev; Balog, Kristal Zrenjanin, 859 kegljev; Kaločaj, Kristal Zrenjanin, 859 kegljev; Ocvirk, Kovinar Štore, 837 kegljev; Popovič, Medveščak Zagreb, 837 kegljev; Erski, Kristal Zrenjanin, 834 kegljev; Veber, Kovinar Štore, 831 kegljev; Jezeršek, Fužinar Ravne, 830 kegljev; Mesarič, Konstruktor Maribor, 829 kegljev itd.

Peto mesto Ocvirkove in osmo mesto Vebrove je doslej največji uspeh naših tekmovalk na državnem prvenstvu posamezno, razen uspeha Ludvigove I. 1968, ko je postala državna prvakinja. S tem so naše tekmovalke potrdile ugled med kegljačicami širom naše domovine.

Na tem prvenstvu pa je naše društvo prejelo tudi dolgo pričakovani pokal za osvojeno drugo mesto na državnem ekipnem prvenstvu, ki se je vršilo v Crikvenici maja letos.

M. K.

Družinsko prvenstvo vodi Sivka Jože z 72. točkami

V nadaljevanju tekmovanja za najboljšega kegljača v našem društvu je obdržal vodstvo na tabeli Sivka Jože in takorekoč že osvojil prvenstvo.

V mesecu septembru je bil vrstni red naslednji: Sivka J. 62 točk, Lubej 59, Kavka M. 52, Krajnc E. 48, Rukavina 37 točk itd.

V mesecu oktobru pa naslednji: Sivka J. 72, Lubej 68, Kavka M. 60, Krajnc E. 52, Rukavina 38 točk itd.

V mesecu novembru zaradi preureditve kegljišča iz klasičnega na avtomatski sistem, tekmovanje odpade in se nadaljuje v mesecu decembru v okviru družinskega prvenstva.

NASLOV V IZOLO

Na štiristeznem kegljišču Ingrada v Celju je bilo v soboto, 26. 9. in v nedeljo, 27. 9. republiško prvenstvo mladincev v parih. Med 18 nastopajočimi pari iz vse Slovenije sta zmagala par Žuzek-Mezgec (Izola) s 1595 keglji. Celjsko občinsko tekmovalno skupnost so razen parov Ac 3, Ingrada, Celja in Zalca zastopala

tudi dva para našega društva. Par Pungršek-Kačičnik je z 1547 keglji zasedel odlično 4. mesto in bil najboljši par celjske regije. Drugi par Felicijan-Bobnič je z 1484 keglji zasedel 13. mesto. Uspehi mladih tekmovalcev na tem prvenstvu nam zopet nalagajo naloge, da je potrebno z mladimi še bolj načrtno delati.

EVA LUDVIK, prejela Bloudkovo plaketo

Najvišje slovensko priznanje na področju športa, katero je podeljeno vsako leto najboljšim športnikom in športnim delavcem, je za svoje uspehe prejela tudi naša službenka Eva Ludvik.

Njena nekajletna športna kariera v kegljanju jo je pripeljala do najvišjih naslovov v državnem merilu. Kronana pa je bila z bronasto medaljo v parih na svetovnem prvenstvu v kegljanju letos v Bolzanu. Na tem prvenstvu je nastopala za reprezentanco Jugoslavije v ekipi, v parih in posamezno finale. Skupaj ima 7 nastopov v državnem dresu. Od tega je dvoje prijateljskih srečanj z Nemško demokratično republiko. Ostali nastopi pa so bili dvoboji z Nemško demokratično republiko v Lauti, maja 1968; z Zvezno republiko Nemčijo v Poreču septembra 1969; z Madžarsko v Budimpešti, oktobra 1969, ponovno z Nemško demokratično republiko v Crikvenici, marca 1970, ter z Romunijo v Crikvenici v aprilu 1970. Trikrat je nastopila tudi za reprezentanco Slovenije na medrepubliških tekmovanjih. Najvažnejši naslovi kate je osvojila so: bronasta medalja na svetovnem prvenstvu v Bolzanu v parih, državna prvakinja skupaj s Sonjo Ocvirk v parih za leto 1970 ter kot sama pravi, eden njenih najdražjih uspehov osvojitve družstvenega prvenstva v letošnjem letu.

CELJE OBČINSKI PRVAK

V letošnjem letu je tekmovalna skupnost spremenila sistem tekmovanja v borbenih partijah iz prejšnjega liga sistema na turnirski sistem. S tem je hotela doseči boljši uspeh in pa pregled nad formo posameznih ekip, ki naj bi zastopale celjsko regijo na bližnjem republiškem prvenstvu, ki se bo vršilo v Trbovljah. Sami rezultati 5 turnirjev pa so pokazali, da so ekipe na posameznih kegljiščih dosegle različne rezultate in se stalno menjavale v vodstvu na tabeli. Naša ekipa na tem turnirju ni dosegla zaželjenega uspeha, saj se prvič po nekaj letih ni plasirala med 4 najboljših ekipe in plasman na republiško prvenstvo.

Končni vrstni red je naslednji: Celje 48 točk, Zalec 42, Šoštanj 35, Aero 34, Ingrad 29, Štore 26, Kovinotehna, Sempeter, Izletnik, Olimp in Invalid.

M. K.

Takle transport premoga v kuhinjo lahko še topli obrok podraži

Očka, so tile železni kosi nalašč na poti

PRED DVAJSETIMI LETI KNJIŽNE IZDAJE PREŠERNOVE DRUŽBE

(Nadaljevanje s 16. strani)
tudi sindikalna organizacija. Med te naloge spadajo predvsem dviganje storilnosti dela, krepitev delovne discipline, odkrivanje napak v proizvodnji in organizacija socialističnega tekmovanja. Vsaka pobuda za dvig kvalitetne storilnosti pomeni korak na poti naporov za izboljšanje materialnega in kulturnega življenja naših ljudi.

Občni zbor sindikalne podružnice metalurških delavcev v **Železarni Štore** pomeni sicer le majhen časovni mejnik v delovanju ene izmed številnih sindikalnih podružnic, vendar naj bo veron odraz dosedanjega dela in zgodovine sindikalnega gibanja v naši državi!

VII.

Zaključna beseda

Dvajseta obletnica uvedbe delavskega samoupravljanja je vsekakor častitljiv jubilej v razvojnem procesu našega družbenega in političnega sistema. Pomen te obletnice zajema tudi vso našo sindikalno organizacijo.

Temeljni zakon o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji po delovnih kolektivih iz leta 1950 je uveljavil sistem gospodarske demokracije kot temelj nove družbene in državne ureditve. Odpravil je državni kapitalizem in izročil proizvajalna sredstva v neposredno

gospodarjenje samim proizvajalcem. Pozornost in pomoč sindikalnih organizacij sta odslej tem bolj posvečeni delovnim ljudem, ki niso več le proizvajalci, ampak so privzeli tudi funkcijo upravljalcev. S povečanjem odgovornosti delavcev so se pomnožile ne, delovne in socialne odvisnosti.

V vsej dobi zadnjih dveh desetletij je sindikat v prvi vrsti moral delavca vzgajati, prispevati k razvoju njegove osebnosti, skrbeti za njegovo zdravje in pridobivanje kulturnih vrednot, ga izobraževati strokovno in politično ter tako usposablјati za opravljanje nalog v socialističnem samoupravljanju. S socializacijo in integracijo družbe je tesno povezana težnja po postopnem manjšanju obstoječih socialnih diferenc, ki jih vse preveč povzročajo neenakost v izobrazbi in strokovnem znanju, vrednost dela in materialni položaj posameznih delavcev in uslužbencev. Ta težnja mora dobivati vedno večji razmah.

Na II. konferenci Zveze sindikatov Slovenije dne 18. 6. 1970 je bil zato sprejet dokument, ki našteva politične cilje in naloge sindikalne dejavnosti. Nerazčlenjeni imajo svojo močno homogenost: V bodoče hočemo pospešeno osvobodjevati naše delovne ljudi iz njih materialne in duhovne in socialne odvisnosti.

Dipl. iur. Roš Mirko.

PROGRAM

svečanosti ob Dnevu republike v veliki dvorani
Kulturnega doma
v Štoreh

CETRTEK, 26. NOVEMBRA OB 18. URI

svečana seja delavskega sveta podjetja v počastitev 20-letnice delavskega samoupravljanja v Železarni Štore sodelujejo

1. pevski zbor osnovne šole Štore
2. člani amaterskega gledališča »ZELEZAR«
3. godba na pihala Štore

PETEK, 27. NOVEMBRA OB 18. URI

svečana akademija v počastitev Dneva republike, 25-letnice osvoboditve in 40-letnice telesne vzgoje in športa v Štoreh sodelujejo

1. pevski zbor osnovne šole Štore
2. recitatorji osnovne šole Štore
3. člani telovadne sekcije Partizan
4. godba na pihala Štore

VSTOPNINE NI — VSTOP PROST!

Vabljeni

NOVITETE V STROKOVNI TEHNIŠKI KNJIŽNICI

Poročila metalurškega inštituta v Ljubljani: Ugotavljanje izcejanja legirnih elementov Mn in Si v nodularni litini, Lj. 1970, S-3465

Poročila MI Ljubljana: Uvajanje mas za oblaganje izlivnih žlebov... (Muster J.) Lj. 1969, S-3466

Poročila MI Ljubljana: Preiskava peči za sušenje livarskih form v Železarni Štore, l. 1970, S-3467

HOLZMÜLLER A.: Atlas zur Anschnitt- und Speiertechnik für Gusseisen, l. 1969, Giesserei-Verlag Düsseldorf. S-3468

EKONOMIJA metalla pri proizvodstvu sortovogo prokafa. »Tehnika« Kiev, 1969, S-0238

REDNA LETNA KNJIŽNA ZBIRKA 1971/72

V letu 1971 bo izdala Prešernova družba za svoje člane naslednje knjige:

1. **Prešernov koledar** za leto 1972 — pester in živ bo spremljal naš družbeni razvoj in hkrati vrvel pogled tudi po svetu, ter bo imel polno vsakovrstnih nasvetov.

2. **Janez Svajncer: Okni v preteklost**, zanimiva povest povratnikov učiteljev, ki so jih Nemci med okupacijo izselili v Srbijo.

3. **Nada Kraigher: »Maja«**, roman o mladem dekletu in sodobni mladini, svetu polnem spodrseljavev in ljubezni, predajanju alkoholu. Vendar pa se Maja reši iz vseh zablod.

4. **Anton Aškerc: Balade in romance**, najboljše pesmi slovenskega baladnega pesnika. Knjiga bo hkrati prav prišla učencem osemletk ter dijakom gimnazij.

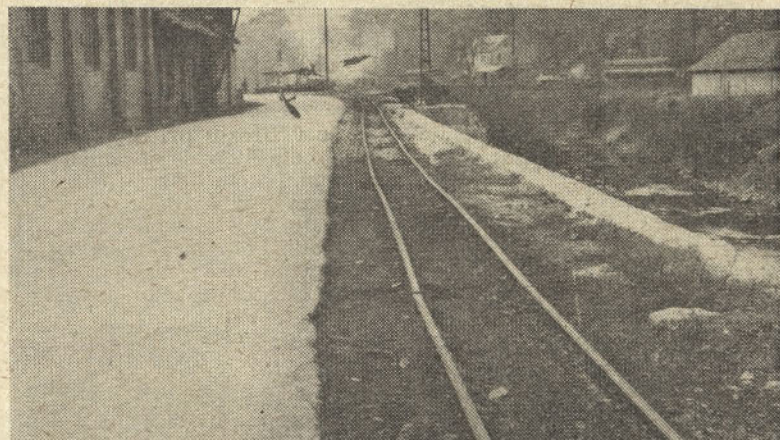
5. **Anders Badelsen: Misli na nebež število**, roman iz danskega sveta; čeprav je detektivska povest, je polna napetosti in jo na Danskem štejejo med najboljša Badelsova dela.

6. **Ivan Spolar: Praktični nasveti** — knjigo bomo lahko dnevno jemali v roke saj nam bo pomagala pri sleherni zadregi.

7. **France Demšar: Spolno vprašanje**. O spolni vzgoji se dandanes mnogo govori, vendar ne na zdrav, najmanj pa zares vzgojni način. Zato se je Prešernova družba odločila, da bo v tem pogledu postregla svojim naročnikom z zdravimi navodili.

Vseh sedem broširanih knjig bodo prejeli člani Prešernove družbe za članarino 40 din, v platno vezane (koledar bo broširan), tiskane na brezlesnem papirju pa bodo veljale 65 din.

Vsi člani bodo sodelovali pri nagradnem žrebanju!

Eden je že zdrknil čez rob asfalta. Koliko jih bo še?

ŠTORSKI ŽELEZAR. Glasilo delovnega kolektiva Železarne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Ocvirk — Urednik Rudolf Uršič — Uredniški odbor: dipl. ing. Janez Barborič, Friderik Jernejšek, Anton Mackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, Stane Sotler, Rudolf Uršič, dipl. ing. Niko Zakonjšek in Ivan Zmahar — Tisk CETIS grafično podjetje Celje — 1970

ZAHVALA

ob tragični smrti našega dragega moža in očeta

ZORIČ STANISLAVA

se toplo zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Iskrena hvala Železarni Štore za darovane vence in ganljivo petje ob odprtem grobu.

Zalujoča žena z otroki in ostalo sorodstvo

Kam vodijo?
V komercialo; lahko pa tudi v bolnišnico

KADROVSKE VESTI

V mesecu oktobru so bile naslednje kadrovske spremembe v naši delovni skupnosti

Iz JLA se je vrnil:

LEBER ANTON, delavec v valjarni.

Novi člani delovne skupnosti:

KLINAR FRANC, elektrotehnik, zaposlen kot pripravnik; VERBIČ MIHAEL, maturant gimnazije, pripravnik; MIRNIK PAVEL, prometni tehnik, ekspedit. V ekspeditu sta se zaposlila še: MOŠKOTEVC SILVESTER, FRECE BRANKO, oba delavca. V valjarni so se zaposlili: TREBOVC JOŽE, ZEKA NEXHIP, ZFIROVSKI BRANKO, NAHTIGAL KARL, KLADNIK ANTON, vsi delavci. V mehanični delavnici: KOPRIVC BOGDAN, delavec, BIDERMAN MARJAN, strojni ključavničar. Na elektroplavžu: ALT AVGUST, TOPLISEK MARTIN in DOBERSEK IVAN, delavci. V obdelovalnici valjev: AHMETOVIČ EDHEM, JAGER JOŽE, RESMAN RUDOLF in HADZIMEHIĆ BAHRUDIN, strugarji. V jeklarni: ZALOKAR VINKO, delavec. Na prometu: SKET IVAN, DOBRSEK FRANC, MARCEN JOŽEF, delavci. V livarni valjev: DRAC IVAN, ROMIH FRANC, KLEPEJ ANTON, GUZEJ ZVONIMIR, delavci. V livarni sive litine pa: SKORNIK BRANKO, GRACNER SILVO, MOŠKOTELEC IVAN in GAJŠEK ZDRAVKO, delavci. V komunalnem oddelku STRAŠEK MARJAN, delavec; v gradbenem oddelku ŠPILJAK MIRKO, delavec. V energetske obrate je bil sprejet LEDINEK FELIKS, žerjavovodja, v splošni sektor je bila sprejeta BORSIČ ZDENKA, NS uslužbenka; v UOS je bil sprejet MARKOVIČ ZVONKO, strojni tehnik. Za izučitev kovinarskega poklica so bili sprejeti: KODEH VINKO, ČOKARA IVO, KARMUZELJ KARL, MURENC FRANC, BOBEK IVAN, GORJUP MILAN, BOBEK MIRKO, GORENŠEK JOŽE, JAGER EDVARD, REZAR JOŽEF, vsi NK delavci.

Po lastni želji oziroma odpovedi delavca so odšli:

KOKOL ALOJZ, strojni ključavničar iz mehanične delavnice; ŽUPANC IVAN, delavec iz valjarne.

Zaradi neopravičenih izostankov oz. samovoljne prekinitve dela je prenehalo delovno razmerje:

PIRŠ ŠTEFAN, delavec iz valjarne; LIPOVSEK JOŽEF, topilec iz livarne valjev; LONČAR MIRKO, delavec iz elektroplavža; LAVRIHA RUDOLF, avtogeni rezalec iz valjarne; POTOČNIK KARL, avtogeni rezalec iz meha-

nične delavnice; SELSEK JOŽE, strojni ključavničar iz mehanične delavnice; PAVLEC ALOJZ, delavec iz livarne sive litine; ŽUPANC IVAN, delavec iz livarne valjev; PODKRAJSEK IVAN, delavec iz šamotarne; CAFUTA ANTON, delavec iz valjarne; JANOŠEVIČ KRSTO, delavec iz valjarne; TODOROVIČ MILOŠ, delavec iz livarne valjev; VUZEM ALOJZ, delavec iz livarne valjev; LUPŠE STANISLAV, strojni ključavničar iz livarne valjev; KOSTANJŠEK STANISLAV, strugar iz obdelovalnice valjev; ZALOKAR ANDREJ, delavec iz šamotarne; KOJNSEK STANKO, strojni ključavničar iz livarne valjev; AJDINOVIČ DSEMAR, delavec iz jeklarne; BIDERMAN MARJAN, strojni ključavničar iz mehanične delavnice; GRULOVIČ MILAN, strugar iz obdelovalnice valjev;

UMEK MILAN, delavec iz elektroplavža; ČERU RAJMUND, strugar iz mehanične delavnice; TIFENGRABER MILAN, obratni KRAJNC IVAN, delavec iz livarne električar v elektroobratu; sive litine; IKOVIČ MARKO, strugar iz obdelovalnice valjev; DEČMAN MILAN, strugar iz mehanične delavnice; HLADIN BOGOMIR, premikač na prometu; SKALE LEOPOLD, delavec iz livarne valjev; PANGERL MIRKO, delavec iz livarne sive litine.

Sporazumno s podjetjem je prenehalo delovno razmerje:

TANŠEK IVANU, kurjaču iz livarne valjev.

Naradžaj v družini so dobili:

CENE ROMAN iz UOS, ZAVRSEK JAKOB iz valjarne, GRADIČ ADOLF iz ekspedita, LOGAR

FRANC iz obdelovalnice valjev in LOGAR OLGA iz finančnega sektorja, MIHELČIČ ANICA iz UOS, BELEJ ANTON iz valjarne, OJSTERSEK IVAN iz obdelovalnice valjev, BOBERA ADOLF iz livarne sive litine in GRADIČ LEOPOLD iz mehanične delavnice.

Čestitamo!

Na novo življenjsko pot so stopili:

DOBOVIŠEK DRAGICA iz finančnega sektorja, ZAFRAN IVAN iz valjarne, PECEK FRANC, pripravnik, GRACNER VIDA iz komercialnega sektorja, ZDOLSEK IVAN iz livarne valjev, PRESKAR RIKO, pripravnik v kadrovskem sektorju, MIRNIK PAVEL iz ekspedita.

Na novi življenjski poti jim želimo obilo družinske sreče!

Naši upokojeanci

ZLENDER FRANC, rojen 5. 10. 1912 v Zečah pri Kozjem, sedaj stanuje v Brezju pri Slomu, Ponikva. Leta 1936 se je izučil za čevljarja, potem delal pri privatniku, leta 1939 pa odšel na delo v Avstrijo, kjer je delal v čevljarški stroki. Leta 1946 se je vrnil v domovino in se zaposlil v tovarni EMO Celje, kjer je delal

do leta 1948, nato pa se spet zaposlil v svoji stroki pri Preskrbi železnice. Dne 17. 3. 1953 se je zaposlil pri Betonu Celje, dne 4. 7. 1955 pa v našem podjetju — obratu jeklarni, kjer je delal ves čas kot avtogeni rezalec in to vse do 5. 10. 1970, ko je bil zaradi poškodbe — obratne nezgode — invalidsko upokojen.

JELOVSEK LEOPOLD, rojen 16. 11. 1914 v Sentjanžu nad Štorami, kjer še sedaj stanuje. Do

leta 1939 je delal doma, nato pa se je zaposlil v Lesno industrijskem podjetju — Stolarna — na Teharjih in delal do leta 1944, ko je moral prenehati z delom zaradi odhoda v NOV. Nato je še nekaj časa preživel v zaporu, ko pa se je leta 1945 vrnil domov, se je ponovno zaposlil v Stolarni na Teharjih. Dne 19. 8. 1948 se je zaposlil v Železarni Štore — obratu valjarni, kjer je delal vsa leta na grobi progji. Zaradi slabega zdravja je bil dne 5. 10. 1970 invalidsko upokojen.

FENKO HENRIK, rojen 30. 6. 1931 v Dobju pri Šentjurju, sedaj stanuje v Celju. Dne 5. 4. 1948 se je zaposlil v Železarni Štore, zaradi odhoda v JLA je leta 1951 prekinil delovno razmerje za 2 leti in se dne 13. 7. 1953 ponovno zaposlil v naši delovni skupnosti. Tov. Fenko je bil zaposlen ves čas v delovni enoti jeklarna nekaj časa kot zakladalec, od leta

1959 dalje pa kot vodja zakladalnega stroja. Zaradi slabega zdravstvenega stanja je bil po invalidski komisiji dne 27. 10. 1970 upokojen kot invalid I. kategorije.

TOVORNIK KARL, rojen 24. 11. 1911 v Voducah pri Slivnici, sedaj stanuje v Štorah. Izučil se je za kovača in najprej delal pri privatniku v Trnovljah, dne 26. 9.

1940 pa se je zaposlil v Železarni Štore in delal do leta 1943. Ponovno se je zaposlil v naši delovni skupnosti dne 5. 10. 1945 in delal ves čas kovaška dela v mehanični delavnici. Dne 27. 10. 1970 pa je bil zaradi slabega zdravja po invalidski komisiji upokojen kot invalid I. kategorije.

LIPAR MARTIN, rojen 28. 10. 1928 v Zg. Tinskem, sedaj stanuje v Kopolah nad Štorami. Vse do leta 1946, ko se je prvič zaposlil pri Mestnem mlinu Celje, je opravljal doma razna kmečka dela. Potem je delal nekaj časa pri »SAD« Celje. Dne 1. 1. 1952 pa se je zaposlil v Železarni Što-

re, v delovni enoti valjarna in delal v tem obratu vse do 13. 10. 1970, ko je bil invalidsko upokojen.

